

ІВАН БАРЧУК

“ БОЖА МАТИ ”

— 1952 —

ЧИКАГО — САСКАТУН

Іван БАРЧУК

БОЖА МАТИ

Ісус сказав:
“Хто мати Моя?
І хто браття Мої?”
(Еванг. від св. Мар. 12:48)

НАКЛАДОМ АВТОРА

Чикаго — 1952 — Саскатун.

Право передруку застережено автором.

Printed in Canada:

Накладом УКРАЇНСЬКОЇ ДРУКАРНІ:

The Gospel Press, Saskatoon, Sask.

БОЖА МАТИ

ВСТУПНЕ СЛОВО

Багато ширих визнавців Марії, як Божої Матері, уявляють собі, що різні євангелики не вірять в "Божу Матір," зневжально до неї відносяться і взагалі не признають її.

Такий погляд є безумовно помилковий. Усі євангелики вірять в матір Ісуса Христа і відносяться до неї з найглибшою пошаною. Бо ж усі віруючі досконало здають собі справу з того, що Марія мусіла бути найдостойнішою з жінок, якщо її власне вибрав Бог стати матір'ю Спасителя світу.

А тому, коли євангельским віруючим приходить так часто чути питання: "А чому ви не вірите в Божу матір?" то це тільки через непорозуміння. Бо, в таких випадках, запитувачі мають на думці одне, а питаються про друге. Бо ж нема сумніву, що ставлячі подібне питання, запитувачі мають на увазі тілесну матір Ісуса Христа, а питаються про Матір **Божу**. А тим часом у матір Ісуса Христа всі євангелики вірять, але в матір **Божу** дійсно не вірять. Чому? А тому, що на це є поважна причина. Ми знаємо що кожна людина рахує початок свого існування від народження. Христос народився 1951 рік тому назад; це б мало означати, якщо Марія **Божя Мати**, що Бог існує допіро 1951 рік. А перед тим хіба ж не було Бога?

"Так, - скажуть католики та православні, - Бог то був, але Христа не було."

А як же ми читаємо, що Ним сотворений світ? (Євр. 1:2).

Отже, Бог у своїй істоті ніколи не родився і як Такий ніякої матері не має, бо Він Сам є

Отцем усього живого. Народився тільки Ісус Христос, Син Божий і то тільки тілесно—чи, так сказати,— втілювався, (Ів. 1:14); бо духово Він такий же само безначальний, як і Отець. А тому, навіть Син Божий, як Бог, не був народжений від Марії, а тільки походить від Отця перед сотворенням усякого творива (Кол.1:12 - 19).

Це ж ясно, що жінка, як людина, як твориво, не могла бути матір'ю Христа, як Бога і як свого Творця; бо як Такий, Він був у минулій вічності, коли не тільки ще не було людини на землі, а й самої землі ще не було. Але Марія стала матір'ю Христа, як людини, який прийняв від Марії тільки тіло, щоб могли спасти людський рід. А тому то євангельські віруючі вірують у матір Ісуса Христа, як людини, але відкидають навіть думку про те, що Христос, як Бог, також взяв свій початок від Марії. Бог, як вже було сказано, як Творець усього існуючого, Сам не може мати матері, бо, в таких разі, тая мати була б творцем Бога. Рівно ж такого виразу, як "мати Божа", нема в святому Писанні і аж 430 літ церква також не знала таких слів, як "Божа мати" чи "Богородиця," лише на третьому Вселенському Соборі в Єфесі в 431 році було вжите перший раз грецьке слово "Феотокос," яке в нашій мові означає майже те саме, що "Богородиця." Дослівно це слово значить: Бога приносячий.

Але темою того Собору не було говорити про Марію і окреслити її як "Богородицю," а вяснити ересь єпископа Несторія, який вчив що Марія, породивши Ісуса Христа, породила тільки і виключно людину, а божеська природа приєдналась до Ісуса щойно пізніше. Отже, цим словом "Феотокос" Собор хотів показати, що

Ісус не пізніше став Богом, але Він Ним був і до народження і в народженні.

Між іншим, той же єпископ Несторій пропонував вираз "Христотокос", — цебто Христа приносяча чи та, що Христа породила.

Цей вираз був би, безперечно, правильніший, але на жаль, він не прищепився. Прищепився, власне, той вираз, який був в той якраз момент потрібний для Собору.

Отже, мимоволі, раз вжите слово стало щораз частіше вживатись, увійшло в народ, з бігом часу було прийняте й церквою і тепер є одним з прикмет "православія", як східньої, так і західньої церков.

Перші, несміливі ще думки про поклонення Марії стали проявлятись тільки від шостого століття. Церква ж, яка щораз більше відхилялась від Слова Божого, все більше схилялась на сторону тих еретицьких думок, аж врешті цілком обоготворила Марію і зробила з неї богиню неба. Бо, справді, якщо погодитись з фактом, що всі назви і титули Марії, які надані їй її поклонниками, не є тільки пустопоржніми словами, а дійсно вона мала б бути тим, що означають її титули, то Христові не залишається місця в церкві. Марія ж, згідно з наукою її поклонників, є:

"Царицею неба"

"Царицею благодаті"

"Надією всіх,"

"Єдиним прибіжищем,"

"Утішительницею світу,"

"Ворітьми небесними,"

"Помічницею відкуплення,"

“Співучасницею оправдання,”

“Дорогою спасіння,”

“Посердницею,”

“Заступницею,”

“Відкупительницею,”

“Спасительницею,”

“Всемогутньою,” і всім іншим.

Багато титулів і прикмет, які їй надані, тут пропущені, приточені ж тільки головніші. Маріїни поклонники зібрали абсолютно всі титули і прикмети Триєдиного Бога і передали їх всі Марії.

Зробивши таким чином Марію богинею, а не маючи на це підстави в святому Писанні, північна церква мусіла прийняти за правду різні легенди та передання, які видумали поклонники Марії. Я не маю заміру всі ці легенди тут приточувати, а тільки дещо пригадаю.

**

*

НАРОДЖЕННЯ МАРІЇ

Ото ж, згідно з переданням, родичами Марії були Яким і Анна. Святе ж Писання про батьків Марії, про її народження та дитинство нічого не згадує. Лише на підставі розбіжності родоводу Христа в Євангелістів Матвія і Луки, дехто думають, що Ілій (Лук. 3:23) не був власне батьком Йосипа, а тестьом. Отже, виходило б, що в євангеліста Матвія поданий родовід Христа по лінії Йосипа, не рідного батька Спасителя, а в Луки поданий родовід Христа по лінії Марії, тілесної матері Христа. Виникає однак питання, чому Ілій, названий батьком Йосипа тоді, коли справжнім батьком його був Яків? Це тому, що в ті часи тесть мав в родині таку саму пошану і назву, як і батько. Давид, наприклад, звертаючись до Саула, тестя свого, називає його отцем (1 Сам. 24: 12). Але, коли взяти цей вивід за правдивий, тоді батьком Марії був би не Яким, а Ілій, хоч він міг мати ще й друге ймення.

Всі ж інші відомості про її батьків, народження і дитинство походять тільки з легендарних джерел. Наприклад, згідно з католицькою наукою, Марія була зачата й народжена непорочно, цебто так, як Христос, від Духа Святого; причому, родилась вона вільною від первородного гріха і взагалі була вільною від усякого гріха свідомого чи несвідомого. Але такої науки в святому Писанні нема, а з'явилась вона перший раз щойно в 14 столітті, а затверджена була римським папою Пієм IX тільки аж 8 грудня, 1854 року.

Думаю, що цікаво буде знати тим, що вірять

у непорочне зачаття Марії, що вона сама про те нічого не знала і про таку можливість ніколи не чула. Бо, коли ангол сповістив їй, що від неї народиться Спаситель, вона зі здивованням запитала ангола: “Як же станеться це, коли мужа не знаю?” (Лук. 1:34). Отже, ясно, що коли б вона сама була народжена без мужа, про це вона напевно знала б від своїх батьків, то вона такого питання анголові не ставила б. Бо коли б вона сама була народилась без мужа, то чому й від неї не могло б родитись дитя так само, як вона сама вродилась? Але вона про таке диво нічого не чула, та й пророцтв про ці речі, як видно, не розуміла; для того поставила анголові цілком натуральне і само собою зрозуміле питання: “Як же станеться це, коли мужа не знаю?”

Другий аргумент, який також виникає з цього питання Марії. Коли б вона була народжена від Святого Духа, то вона була б божеського походження, як і Христос, і мала б божеські прикмети, цебто всевідучість. Христос, наприклад, був всевідучий, знав людей (Ів. 2:24-25), їхні думки (Мат. 9:4), знав Писання не вчившись (Ів. 7:15). Це також виникає з науки Марієних поклонників про неї. Якщо вона “Цариця неба” і всемогутня, то мусить бути і всевідуча. А тим часом, вона не тільки не знала, як це може вродитись від неї син без мужа, але навіть не знала, що є написано: “Ось невинна діва почне в утробі і породить сина (Іс. 7:14). Бо, коли б вона це знала, то не ставила б анголу зайве питання, “Як же станеться це, коли мужа не знаю?”

Крім того, то пророки пророкували тільки про Христа, що “невинна діва породить Його” (Іс. 14 = Мат. 1: 21 - 23). Бо того часу, коли Адам згрі-

шив, Сам Бог предвістив, що повстане “насіння жінки,” не чоловіка, яке сатані голову розчавить (1 Мойс. 3: 14). Ясно, що тим “насінням жінки”, є Ісус Христос. Таких пророцтв про Марію в святому Писанні нема і вродилась вона так само, як родяться всі інші люди. Що ж торкається чудес про її народження, то це звичайні видумки її поклонників

**
*

ЧИ МАЛА МАРІЯ ГРІХИ?

Що ж до проблеми, чи мала Марія які небудь гріхи, то на підставі святого Писання сміло можемо сказати — так! Хоч поклонники Марії це заперечують і величають її “всенепорочною”, “всесвятою” і т.д. Але написано ясно:

“Всі під гріхом” (Рим. 3:9 — 12);

“Всі згрішили” (Рим. 3:23);

“Все зачинило Писання під гріх” (Гал. 3: 22).

Ці слова “всі” не залишають сумніву і не роблять нікому ніякого винятку. На землі безгрішних не було й нема (Йов. 15:14, Єкл. 7:20, Рим. 5:12). У цьому випадку тільки про Христа сказано: Не вчинив Він гріха (1 Пет. 2:22) й “гріха в Нім нема” (1 Ів. 3:5).

Треба рахуватись, що коли хто на цьому світі справді прожив би праведно, то й про таких сказано: “вся наша праведність як поваляна одежа” (Іс. 64:6). І “нема на світі такого праведного чоловіка, щоб чинив добро, ніколи не грішивши” (Єкл. 7:20). Коли б хто був чистий, як ангол, це ще не був би доказ, що та

особа абсолютно безгрішна, бо Бог "і в анголів своїх знаходить хиби" (Йов. 4:18).

Навіть сама Марія не вважала себе за безгрішну. Вона очищувалась за законом Мойсея (Лук. 2:22). Приносила за себе жертву (Лук. 2:24), назвала Бога своїм Спасителем (Лук. 1:47).

Христос, що дійсно був безгрішний, усього того не чинив. Він не очищувався, не приносив за Себе жертви і Бога Своїм Спасителем не називав, не маючи в тому всьому потреби. Якщо ж Марія мала потребу в тих речах, то чи ж не ясно що вона не була безгрішною? Але, мимовсього, святою вона безумовно була, тільки в такому значенні, як святі апостоли та пророки й усі інші діти Божі (Мат. 12:46-50 Лук. 11:27).

Чотири століття на Марію дивились, як на звичайну хоч і святу жінку. Лише під кінець п'ятого століття появився погляд, що Марія була звершенніша ніж інші святі люди, наскільки це було можливе для людської природи. Але, в той самий час уважали її за людину яка, як і всі люди, мала свої слабості й гріхи.

Наприклад, знаменитий богослов Тертуліян — в другому столітті — каже, що Марія була винна в грісі невір'я.

Знаменитий християнський богослов і філософ Оріген, у третьому столітті, говорячи про меч, що мав пройти душу Марії (Лук.2:35), сказав, що це меч невіри що ранив її серце.

Василь Великий, отець церкви, в четвертому столітті, слова про меч, що пройшов душу Марії, пояснює так, як і Оріген, що це меч невіри,

Іван Золотоустий, один з найбільших отців церкви, в четвертому столітті, зауважує, в зв'язку з хресними стражданнями Христа, таке:

"Іван втік голий; Петро відрікся; ученики розбіглися; душу матері Його, — Марії, пройшов меч сумніву" (Твор. Ів. Золот., т. 5, стор 624, вид Петерб. Дух. Акад. 1899 р.).

Кирило Олександрійській, отець церкви, в початку п'ятого століття каже, що Марія втратила віру, коли була присутньою при розп'ятті Христа і що вона виявилась слабшою навіть від апостола Петра (Твор. Кір. Олекс. т. 4, стор. 1064, вид. в Парижі 1638 р.).

Блаженний Августин, знаменитий богослов, у початку п'ятого століття, признавав, що Марія підлягала первородному гріхові (Твор. Бл. Авг. т. 4, стор. 241, вид. в Парижі 1700р.).

Таким чином богослови і отці церкви перших п'яти віків були рішучо тієї думки, що Марія була не тільки звичайною жінкою, а навіть грішною. Ясно, що всі їхні думки були не лише їх власними думками, але виявом думок усього тодішнього християнського світу. Бо коли б усі інші віруючі думали інакше, то тоді цих "зневажників" Марії обвинуватили б у ересі й викляли б. Але навпаки, думка Блаж. Августина, якого католики вважають своїм богословом, про те, що Марія підлягала первородному гріхові, протрималась аж до 12 століття. Отже, значить, що й усі папи на протязі 1200 літ признавали ту Августинову думку. Але ось, у 12 столітті зродилась і стала розповсюджуватись інша думка, що Марія, хоч і була зачата в грісі, але ще перед народженням була очищена з нього і, таким чином народилась вільною від первородного гріха. Цю думку висловив перший Бернад Клервосский, католицький святий,

а підтримали її Петро Ломбардський, Альберт Великий, Хома Аквінейський і інші. Всі ці особи — це великі католицькі авторитети, а Хома Аквінейський — це найбільший католицький авторитет і святий.

І ось, ці авторитетні католицькі богослови і святі, хоч і сильно вже піднесли Марію, однак, вони посміли домудруватись тільки до того, що Марія вродилась очищеною з первородного гріха, але зачатю була в грісі а тим самим вони перечать пізнішому католицькому догматові про непорочне зачаття Марії.

Отже, бачимо, що не тільки святе Писання, а й отці церкви перших п'яти століть признавали, що Марія була звичайною людиною і навіть мала гріхи. Починаючи від кінця 5 століття, стали її поступово підносити, робити дещо досконалішою від інших людей, звільняти від зовнішніх гріхів, признаючи, однак, за нею первородний гріх. В 12 столітті очистили її з первородного гріха, а в 14 столітті звільнили Марію навіть від непорочного зачаття.

Довго як бачимо, бо аж 900 літ забрало, щоб очистити Марію від усяких людських слабостей і гріхів і оправдати й уgruntувати науку про поклонення "Божій Матері." Всі писання які походять ніби, з перших п'яти віків і які говорять, що Марії треба поклонятись, є або апокрифічні (апокрифічні = видумані, сумнівні), або походять від еретиків і гностиків, які однак панівні церкви прийняли й признали (Гностики від грец. слова "гносіс" = досконале знання. Гностицизм = сукупність релігійно-філософських наук, що сполучували християнство з юдейством й з поганством). В одному реченні трудно вияснити

сутність гностицизму, але сполучуючи християнство з поганством, у якому було багато бо-гинь, нема нічого дивного, що вони й Марію підносили до того ж рівня і навчали поклонятися їй. Але церква перших віків уважала гностицизм за найгіршу ересь і поборювала її. Ось що писав у звязку з їх наукою про поклонення Марії, знаний вчений отець церкви Єпіфан Кіпрський.

"... То все безглузде й дивовижне, і є диявольською манюю й обманом. Хай буде Марія шанована. Нехай Господу кланяються. Нехай не кланяється Марії ніхто..." (Твор. Єпіф. стор. 1066, вид. в Парижі 1662 р.).

Отже, бачимо, що цей учений отець церкви з 4 століття хоч і закликає шанувати Марію, але поклонення їй називає "безглуздом і дивовижним," а також "диявольським обманом."

Це й правдиво; бо ж не один християнин не може інакше думати про матір Господа Ісуса Христа, як тільки з найглибшим почуттям пошани та сердечної любови. Бо безперечно, що Марія була найдостойнішою між усіма дочками Юди, коли Господь власне її вибрав, щоб через неї втілювся Син Божий. Однак божеська честь мусить належати Христові, а не Його матері по тілу.

**

СУПРУЖНЄ ЖИТТЯ МАРІЇ

Далі, на легендах основуєть поклонники Марії також те, що, ніби, Йосип, муж Марії, був тоді, як оженився з нею, вже старий вдовець, не здібний до подружого життя; а Марія знову

ж зо своєї сторони зложила перед Богом обітницю дівства, а тому шлюб їх був тільки фіктивний.

Те, що Йосип не був старий чи вдовець, видно зо слів святого Писання: “Чи ж то Він не син Йосипів?” (Лук. 4:22). Чи ж не ясно з цих слів, що мешканці Назарету й усієї околиці вважали Йосипа за батька Ісуса? Люди не знали таємниці народження Христа, бо її не можна було виявити з двох причин: по-перше, народ не повірив би в надприродне народження Христа, признав би Марію за блудницю й побив би її камінням. По-друге, євреї і Самого Христа вважали б за незаконородженого і як сина розпусти не тільки не признали б Його Месією чи хоч би пророком, але не пустили б Його й до храму (5 Мойс. 23:2). Але увесь народ, не вилучаючи й учнів Христа, вважав, що Христос — то дійсний син Йосипа (Лук. 3:23, Ів. 1:45; 6:42). Чи ж не показує це, що сучасні з Йосипом люди не бачили його, як немічного старця, а як мужа, здібного бути батьком?

Також думка про обітницю дівства Марією є цілком безпідставна. В єврейському народі цієї ідеї не було; навпаки, там дівчина, яка б не вийшла заміж, або навіть жінка, яка б не мала дітей, уважалась як негідна грішниця, яку Бог карає. Не мати дітей жінці в Ізраїлі — це був сором, докір зі сторони людей і наруга (1 Мойс. 30:23, Іс. 4:1, Лук. 1:24-25). Євреї дивилися на проблему подружжого життя з куту зору слова Божого, а таке життя благословенне Богом, з виразним наказом: “Плодіться і множуйтеся” (1 Мойс. 1:27-28). А тому євреї розуміли, що

діти — це насліддя Господнє, плід життя — нагорода (Пс. 127:3-5). Люди, що мали дітей, уважалися щасливими і благословенними (Пс. 128:3-4). Жінки ізраїльські тішилися, коли родили дітей (Пс. 113:9, Іс. 54:1) і неплодні заздростили плідним (1 Мойс. 30:2) і тяжко сумували (1 Сам. 1:8-16). В давнину, коли віддавали заміж дівчат, то так їх благословляли: “Нехай же родяться від тебе тисячі тисяч” (1 Мойс. 24:60). Подібних думок у Старому Заповіті сила силенна, які віддзеркалюють ясно погляд єврейського народу на подружнє життя.

Якже ж би тоді, на перекір законів і всенародньому розумінню, Марії могла б прийти до серця така ненатуральна, а навіть протиприродна ідея? І де був би глузд у самої Марії, склавши обітницю дівства, вийти потім заміж. А тим часом слова: “перш ніж зійшлися вони, виявилось, що вона має в утробі...” (Мат. 1:18), ясно показують, якій у молодих був намір, коли вони заручувались? Вони, звичайно, думали жити нормальним подружнім життям. А тому, нема сумніву, що Марія ніколи обітницю дівства не складала, а заручилася з Йосипом, як звичайно заручуються молоді, а потім взяли нормальний шлюб. Але тоді Йосип пережив зо своєю молододою дружиною тяжке розчарування. Власне виявилось, що вона вагітна. Це Йосипа сильно збентежило, але він був людиною доброю і праведною, не захотів ославити Марію і виставити її на смертельну небезпеку. Він рішився відпустити її від себе тайком: “нехай, -мовляв, -іде на чужі руки!” Тоді ангол Господній мусів інтервенювати в тій справі і вислати Йосипові положення, в якому опишилась

Марія, його дружина. І після того Йосип погодився прийняти її (Мат. 1:18-24).

Чому мусів аж ангол заступитися за Марію? Чи вона сама не могла в'яснити мужові правди? Або не міг би Бог послати якогось пророка, щоб об'яснив Йосипові справу?

Ні, ця справа була такого характеру, що ніхто з людей не міг би переконати Йосипа, що Марія невинна, а тим більше, сама вона не могла б його переконати. А тому Бог, знаючи людські серця і знаючи надзвичайно делікатну ситуацію, послав до Йосипа ангола з неба і йому Йосип уже мусів повірити.

**

ЧИ МАЛА МАРІЯ ДІТЕЙ КРИМ ХРИСТА?

Переконавшись у невинності Марії, Йосип заспокоївся і прийняв її, як свою дружину, але не знав її аж до народження Христа (Мат. 1:25), а потім, безумовно, жив з нею, як з жінкою. Якщо Йосип з Марією жили справжнім подружнім життям, то мусіли бути в них ще й інші діти, крім Спасителя. Без сумніву, що були і то аж чотири сини і не менше трьох дочок (Мат. 13:53-56). Сини навіть названі по іменню: Яків, Йосип (Йосія), Симон і Юда, а про дочок тільки написано: "І чи сестри Його не всі з нами?" Коли б їх було тільки дві, то можна було сказати: "І чи не обидві сестри Його з нами?" (2 Цар. 4:1.) Але коли їх було три, то вже не можна сказати: "І чи ж три сестри Його не з нами?" А в такому випадку, конечно треба

було б додати слівце "всі," а тоді було б так: "І чи ж не всі три сестри Його з нами?" Таким чином, це незначне слівце показує однак, що тих сестер у Христа мусіло бути не менше трьох.

Але такі твердження поклонники Марії уважають за грішні і богозневажливі; та в цьому нема нічого богозневажливого ані принижуючого для Марії, бо шлюбне життя і народження дітей Сам Бог встановив і поблагословив (1 Мойс. 1:27-28). І коли шлюб чесний та невинне ложе, то воно є згідне з волею Божою і не зменшує святости людини (Євр. 13:4). Цікаво також зауважити, що слово Боже називає Марію дівою тільки до народження Христа (Мат. 1:27), але після народження, вона вже згадується як жінка (Ів. 2:4; 19:26).

Однак, таке розуміння здійсмає з Марії сан богині неба і зводить її до ступеня просто святої жінки, а це не погоджеться з теологією панівних церков, які, не бажаючи признатись до свого самообману, воліють усіма засобами боронити його.

Отже, є безапелюсним фактом, що Йосип, заручуючись з Марією, нічого не знав про те, що Марія призначена бути матір'ю Спасителя, і женився з нею для того, щоб мати свою родину. Слова Писання "перш ніж зійшлися вони," показують, що Йосип такі мав замір "зійтись" з своєю дружиною, цебто злучитись з нею в справжньому подружжюму житті. На перешкоді стало те, що Марія виявилась вагітною і Йосипові видалося, що має діло з жінкою, що не зберегла своєї гідности. Коли ж ангол в'яснив Йосипові справу і заспокоїв його, то не сказав йому, що він має опікуватись нею, але не вва-

жати її за свою жінку. Навпаки, ангол ясно сказав: “не бійся прийняти Марію, жону свою” (Мат. 1:20). Словом, Бог признавав, що Марія є жінка Йосипа, а він їй муж (Мат. 1:16), і не заборонив їм подружнє співжиття. І Йосип тільки по своїй добрій волі “не знав її,” аж поки не прийшло на світ Боже насіння (Мат. 1:25).

Є навіть протестантські богослови, які кажуть, що базуватись на одному цьому вірші і виводити з нього, що після народження Ісуса Йосип міг “пізнати жону свою, є цілком невістарчаючо. Цю недостатність вони уводять такими словами: “В Мелхоли, дочки Саулової, не було дитини до самої смерті її” (2 Сам. 6:23), і додають: “А хіба після смерті була дитина? Чи ж, мовляв, не ясно, що й після смерті вона дітей не мала?” І з цього вони роблять висновок, що це тільки риторичний вираз мови” і що так-як Мелхола, не маючи дітей до смерті, не могла їх мати і після смерті, так і Йосип не знав жону свою до народження Ісуса, то й не міг пізнати і по народженні.

Але не треба бути філософом, щоб бачити, яка непослідовність є в цьому порівнянні. Це ж саме собою розуміється, що Мелхола не могла мати дітей після смерті, але зате цілком само собою не розуміється, що Йосип не пізнав жону свою після народження Христа! Адже ж вона не вмерла при родах і не покинула його, як свого мужа. Що ж могло стати на перешкоді Йосипові і Марії до подружнього співжиття? Що Йосип стримався до народження Ісуса, це зрозуміло: він був “праведний” і не хотів сквернити лоно, в якому зростало Боже насіння, а після народження Ісуса не було більше ніяких

слухних підстав, які могли б зробити з Йосипа й Марії невірних скопців. Коли б вони не жили подружнім життям, то вони фактично й не були б мужем і женою, і тоді їхній шлюб був би тільки фікцією, і, живучи разом, а не маючи змоги заспокоїти своїх природних потреб, вони б переживали тяжкі спокуси (1 Кор. 7:1-5,9). А ми сміємо вірити, що Бог правильно називає речі; і коли Він Йосипа й Марію називає мужем і женою, то ними вони й дійсно були.

Отже, не тільки цей один (Мат. 1:25) вірш служить підставою, що Йосип “пізнав” таки Марію, як жону свою, але й всі інші місця святого Писання, що говорять про родину Йосипа. Наприклад. (Мат. 1:18), говорить про замір молодих жити (зійтися) подружнім життям; (Мат. 1:19), говорить про розчарування Йосипа і про його плян збутися невірної як думав Йосип нареченої; (Мат. 1:20-23) подають аргументи і вияснення ангола і його пораду не боятись, а прийняти жону свою, не чужу, а свою; (Мат. 1:24-25) показують рішення Йосипа так і зробити, як порадив ангол. Притім, у цьому тексті є аж два аргументи, що Марія була таки справді женою Йосипа. Перший, це той, що Йосип, безумовно, по народженні Христа, пізнав жону свою; а другий, що вона вродила Христа, як “первородженого” Сина.

В кожній мові слова мають своє значення. Слово “однороджений” (Євр. 11:17) означає одинака (1 Мойс. 22:2), тоді коли слово “первенець” (1 Мойс. 27:19,32;48:18), дає право припускати другого й третього.

Але дехто і тут пробує уводнити, що мовляв, “у євреїв превенцем уважалось кожне, що

народжувалось першим, без огляду на пізніші події щодо народження.” І як біблійний аргумент, подають слово: “Мій син, Мій первенець, Ізраїль” (II Мосй. 4:22). Отже, кажуть, “ізраїльський народ зветься тут первенцем тому, що Бог обрав його першим. Біблія не говорить про будь який інший народ, обраний подібно до Ізраїля.”

Це слушно, але діло не в способі вибрання, а в самому вибранні. Отже, Ізраїль — первенець, бо вибраний першим, а поганські народи є другими, які стали спадкоємцями Ізраїля і співучасниками Божих обітниць (Єф. 3:1-12 = Рим. 11:11-25).

Отже, одинак, хоч і є одночасно й первенцем, то все ж таки цей факт, зазвичай підкреслюється в святому Писанні (Лук. 7:12). Дуже виразно ця однородженність підкреслюється на Ісакові (Євр. 11:17), а ще власне виразній на Христі. Наприклад, Спаситель у Свого небесного Отця був “однороджений” і це в багатьох місцях слова Божого підкреслено (Ів. 1:17, 18; 3:16, 18; Ів. 4:9), але в Марії Він був тільки “первенець” чи первороджений (Мат. 1:25, Лук. 2:7), що, безперечно, означає, що в неї були ще й інші діти, про яких багато разів згадується в Новому Заповіті (Мат. 12:46-50; 13:54-56, Мар. 3:31-35; 6:1-4, Лук. 8:19-21, Ів. 7:3,5,10, Дії 1:14, I Кор. 9:5, Гал.1:19).

Але тому, що всі ці сини і дочки Марії не названі буквально її дітьми, а тільки братами і сестрами її первородного Сина, то прихильники обожання Марії намагаються удowodнити, що ті брати та сестри не були рідні Христові — то значить, що вони не були дітьми Марії і Йосипа.

Одні кажуть, що то були діти Йосипа і першої його жінки; други кажуть, що то діти Марії Клеопової, сестри матери Ісуса (Ів. 19:25). Притім протестанти вважають Марію Клеопову за рідну сестру матери Христа, але православні і католики матір Христа вважають однородженою в її батьків, то виходить, що Марія Клеопова могла бути тільки двоюрідною сестрою матери Ісуса, а її діти троюрідними братами та сестрами Христові.

Отже, перша думка не має в святому Писанні найменшої підстави; бо не має там ані слова, ані натяку на те, що Йосип, був вдовець й мав діти від першої жінки.

Друге твердження пояснюють так, що мовляв, грецьке слово, переложене словом “брат”, може відноситись не тільки до рідних, а й до дальших кривних, а тому не дає докладного зрозуміння ступеня споріднення.

Один з протестантських богословів підводить навіть біблійні аргументи, що мовляв, слово “браття” вживається в розумінні духовного братерства (Мат. 12:49; 25:40; 28:10, Лук. 22:32, Дії. 22:1). Що словом “браття” таксамо називаються родичі й рідня. Мойсей, наприклад, називав браттями далеких родичів (III Мойс. 10:1-4), Давид назвав братом свого швагра (II Сам. 1:26). Також словом “сестра” звать іноді родичів. Так Авраам звав сестрою Сару, хоч вона доводилась йому сестрою лише наполовину (I Мойс. 12:13; 20:2-12); Ісаак назвав Ребеку сестрою, яка доводилась йому лише двоюрідною сестрою (I Мойс. 26:7).

Це все правда, але й не досвідчений, читаючи про те різне братерство, зрозуміє, про яке,

власне, братерство йде мова в приточених текстах. Але нехай читач відкине вікову православну і католицьку традицію і без наперед взятих думок читає Новий Заповіт, він ніяк не дочитається до того, що брати Господні — це або “духовні” брати, або “двоюродні,” або просто якась там “рідня.”

Всі спроби удowodнити, що брати Ісуса, це не рідні Йому брати, є штучними і не витримують жодної критики.

Наприклад, між чотирьома братами Ісуса, двох називались Яків і Йосип (Йосія), і такі самі імена носили два сини Марії Клеопової (Мат. 27:56 = Ів. 19:25). І ось на підставі однаковості імен, робиться вивод, що тут йде мова про тих самих людей. Тим більше, що Марія Клеопова доводилась сестрою Марії, матері Господній, а тому діти її природно доводились двоюрідними Ісусові, цебто братами.

Але такі доводи дуже слабенькі; бо певні імена серед євреїв дуже часто повторювались і тому то з факту, що два брати Христа та два сини Марії Клеопової однаково називались, не можна робити висновку, що всі брати та сестри Христа були дітьми Марії Клеопової. Серед дванадцяти учнів Христа було два Симони, два Якови та два Юди (Лук. 6:13-16). Так часто траплялись однакові імена. Мало того але, якщо взяти під увагу, що обидві Марії були рідні сестри і однаково називались, то що дивного, що й синів своїх вони однаково назвали? Притім, є між ними й велика різниця: Марія Клеопова мала тільки два сини, а Марія Йосипова мала їх аж чотири, та й ще три або й чотири доньки. А тому, не треба мішати цих

двох Марій з їх синами тому тільки, що ті сини Марії Клеопової раз були згадані в зв'язку з їх мамою при хресті Ісусовім (Мат. 27:56). Бо при хресті Ісусовім згадується не тільки ім'я Марії, як матері мало відомих синів Якова й Йосії, але й також ім'я Марії, дуже відомого тоді вже Ісуса (Ів. 19:25).

Спогляньмо ще раз на такі слова: “Чи Він не син теслі? Чи ж мати Його не Марією зветься, а брати Його — Яків і Йосип (Йосія), і Симон та Юда? і чи сестри Його не всі з нами?” (Мат. 13:54-56).

Чи ж не про суцільну родину йде тут мова? Яким способом можна прилучити сюди членів другої родини, коли тут йде мова про одну родину, а не про дві.

Противники нашої ідеї зсилаються ще й на те, що Марія скрізь згадується як матір Ісуса (Лук. 1:43; 2:51, Ів. 2:1), але нігде не згадується про неї, як про матір ще Якова, Йосипа (Йосії) та інших.

Це тому, що Євангелія написана про Господа Ісуса Христа, а не про Якова, Йосипа та інших, а навіть не про Марію, матір Його. А тому в Євангелії скрізь йде мова про Христа, інші ж персонажі згадуються тільки, наскільки вони мають якийсь відношення до Нього.

Отже, й у вище процитованому нами тексті, говориться все про Нього. Він є тією центральною зв'язуючою ланкою; інші ж члени родини сполучені не з собою, а з Ним: Його батько тесля, Його мати - Марія, Його брати... Його сестри... Мусить бути логічна послідовність: коли йде мова про рідного батька (як думали люди) і про рідну матір, то ніяк не може вмісти-

тись сюди поняття про нерідних братів і сестер.

Ні, всі тексти, що говорять про родину Ісуса, цілком ясно показують ступінь споріднення тієї родини, а також показують родинні відношення в домі Йосипа і Марії.

Назаретяни, земляки Христа, не бачили в родині Йосипа нічого надзвичайного. Вони бачили нормальну родину, але не знаючи таємниці народження Христа, розуміли, що Йосип і Марія є батьками Христа так само, як і Його братів та сестер. Вони тільки не могли збагнути, чому Христос не такий, як Його батьки та брати? Вони дивувалися, звідки в Нього така мудрість та чудодійна сила і чому вони нічого подібного не спостерігають у Його рідні? (Мат. 6:1-3). А тому ніяк не можна собі уявити, щоб назаретяни, говорячи про родину Христа, про рідних батька і матір, прилучили б сюди, ні з того ні з цього, двоюрідних чи навіть троюрідних братів та сестер, проминувши при цьому більше близьку по спорідненню тітку, Марію Клеопову, та її мужа?

Ще є один уже цілком безглуздий аргумент, що брати Ісуса не були Йому рідними, а це такий, що в числі апостолів був один, що носив ім'я Якова Алфеевого (Мат. 10:2-3, Мар. 3:17-18). Цього то Якова еднають з Яковом, братом Господнім на тій підставі, що цей останній був названий пізніше також апостолом (Гал. 1:19).

Але мусів би знати автор цієї теорії, що Яків Алфеїв був покликаний у число дванадцяти апостолів від самого початку (Мат. 10:1-3, Мар. 3:13-18) і так він постійно й перебував з Господом разом з іншими апостолами (Дії 1:21-22). І ось у той час, коли учні були

з Христом, а це значить, що й Яків Алфеїв там був, як, нараз приходить мати Його і брати, щоб поговорити з Ним (Мат. 12:46-50). І вони не тільки хотіли з Христом, щось важного поговорити, а хотіли забрати Його, бо вони повірили чуткам, що Він несамовитий (Мар. 3:21).

Далі читаємо, що брати Ісуса намовляють Його, щоб Він показав Свої вчинки учням Своім і світові. А це вони говорили тому, що й самі вони не вірували в Нього (Ів. 7:3-5).

Яким же чином Яків Алфеїв міг дохитритися, щоб не вірувати в Христа і навіть допускати думку, що він несамовивий, а одночасно бути й апостолом Христовим? І як він міг грати таку подвійну роль: то бути в числі інших невірних братів Христа і разом з ними і з матір'ю, бажати говорити з Христом і бажати забрати Його від людей, то знову бути в числі апостолів і самому навіть проповідувати Христа й іменням Його чуда чинити?

По друге, якщо Яків Алфеїв був братом Господнім, то він мусів би бути сином Марії Клеопової. А Марія Клеопова називалась так, бо її муж був Клеопа. То чому її син називається Яків Алфеїв, а не Клеопів?

Коли б Яків, брат Господній, був ув числі дванадцяти апостолів, то і він чинив би чуда (Мат. 10:8) і назаретяни це знали б, а як ні, Христос міг би їм про це сказати (Мат. 12:27). Однак, вони згадують Його батька, матір, братів (і Якова між ними), сестер; роблять порівняння і дивуються: "ми ж їх — мовляв — всіх знаємо. Всі вони люди, як люди. Звідки ж у Нього ця мудрість та міць чудодійна?" (Мат. 13:54-56).

Накінець, після всього, коли вже й брати Господні увірували, вони згадуються в Діях Апостолів на спільній молитві з апостолами; і знову такі, Яків Алфеїв згадується між апостолами, а брати Господні згадуються окремо разом зі своєю матір'ю (Дії 1:13-14).

Нема найменшого сумніву, що Яків, брат Ісуса, апостолом, у числі 12, не був. Якщо його апостол Павло назвав апостолом (Гал. 1:19), то це тільки тому, що тоді взагалі називали апостолами всіх видатніших працівників на ниві Божій. Так, наприклад, Варнава також названий апостолом (Дії 14:14); Андронік і Юній, родичі Павла, рівнож названі апостолами Рим. 16:7); Сидуан (скорочено Сила) і Тимофій названі апостолами, (I Солун. 1:1; = 2:7). Згадуються також фальшиві апостоли (II Кор. 11:13-15, Об. 2:2). І слово Боже осуджує їх не за те, що вони називались апостолами, а зате, що вони ними не були, а тільки підроблювались.

Також є проблема в апостольстві самого великого Павла. Бо ж відомо, що апостоли поспішили на місце Юди вибрати Матвія, якого й зарахували в число дванадцятьох (Дії 1:21-26). А потім Господь вибрав Павла. Обидва ці мужи носили титули апостолів, але до 12 належав котрийсь один.

Таким чином, ми ствердили, що багато хто називались апостолами, а тому й не диво, що цей титул присвоювали й Яковові, братові Ісуса. Тим більше, що він власне стався одним з самих знаменитих персвітерів багатотисячної ерусалимської церкви, і був при тому сторонником заховування закому (Дії 21:17-26).

Отже, сторонники теорії, що Марія не мала

більше дітей, крім Ісуса, злучують до купи аж три різних Якови, які, однак, при пильнішому дослідженні слова Божого, досить чітко відділяються один від одного. Це були: Яків Йосипів, Яків Клеопів і Яків Алфеїв. Якова Клеопового з'єднують з Яковом Йосиповим тому, що він двоюрідний брат Ісуса, а тому міг би слушно називатись братом Господнім; але йому бракує ще двох братів і що найменше трьох сестер, щоб утворити таку родину, яка була в Йосипа. Якова ж Алфейового тому приточують до родини Йосипа, що він був апостол, а Яків Йосипів також пізніше був названий апостолом.

Щоб наша аналіза була повна, що Яків Алфеїв не міг бути ні рідним, ні двоюрідним братом Господнім, варто звернути увагу ще на таку деталь: Обидві Марії, Йосипова і Клеопова, були сестрами, можливо рідними (Ів. 19:25). Батько їх називався Ілій, (Лук. 3:23). Хоч він тут названий батьком Йосипа, але він був йому не рідним батьком, а тещом. Бо більшість богословів тієї думки, що родовід Йосипа, поданий Матвієм, і там рідним батьком Йосипа подається Якова (Мат. 1:16); Лука ж подає родовід Марії, а тому Ілій є їй рідним батьком, а Йосипові є батьком по жінці. А тому ясно, що Марія, сестра матері Ісуса, носила своє прізвище — Клеопова — не від батька, а від чоловіка. По батькові вона була Ілієва, а по чоловікові — Клеопова. Так само мусіли називатись і діти. Яким же чином Яків Алфеїв і Яків Клеопів можуть бути тією самою особою? Нема сумніву, що це різні Якови.

Щоб удоводнити, що Марія, матір Ісуса, не

мала більше дітей, вказують також на слова Спасителя з хреста до Марії, що Іван буде їй за сина, а вона йому за матір (Ів. 19:26-27), мовляв, коли б Марія мала синів, то не поручив би її Христос під опіку Іванові.

Але керуючись тією ж логикою, можна було б зробити висновок, що й Іван не мав вже своєї рідної матері, коли Христос поручив його Своїй. А тим часом, там же при хресті стояла й мати Іванова. (Мат. 27:56 = Мат. 4:21).

Отже, виходить, що Христос не тому поручив Івана за сина Своїй матері, що він не мав своєї, також і її поручив йому не тому, що вона не мала своїх власних дітей, а тому, що Він Сам любив Івана, як сина, і залишив його Своїй матері замість Себе. Це мала бути опіка скорше моральна, ніж матер'яльна.

Навіть той факт, що Іван після того взяв Марію до себе, не показує, що вона після смерті Христа не мала де дітись, не маючи, ніби, других дітей. Бо до того часу брати Христа увірвали в Нього і прилучились до апостолів. Таким чином, Іван, беручи Марію до себе, не розлучив її з її дітьми, бо всі вони після смерті Христа були разом: як апостоли, так і Марія, а також і браття Христові (Дії 1:13-14).

Пригадаймо, що перед смертю Христа Марія не ходила за Ним і не була під Його опікою, не була також під опікою Івана. То хто ж тоді нею опікувався і з ким тоді вона жила? Ясно, що з своїми меншими дітьми (Мар. 3:21, 31).

Отже, те взаємне поручення Марії Іванові, а Івана Марії не мало на меті матер'яльної опіки. Коли б навіть припустити на хвилину, що

брати Ісуса не були Йому рідними, то чи не більш, однак, природньо поручити матір Свою їм, як близьким родичам, ніж цілком чужому Іванові?

“Але їх не було при хресті,” — скаже дехто. Слушно. Але як би там не було й Івана, кому б тоді Христос поручив би Свою матір? Отже, ще раз повторюємо, що коли б тут ходило про матер'яльну опіку, то Христос мусів би був опікуватись нею до Своєї смерті і знаючи, що Його чекає, розпорядитись заздалегідь, а не вибрати для того такої невідповідної момент. Але Христос хотів морально потішити зламане серце Своєї матері, а тому залишив їй за сина свого улюбленого учня.

Далі, дають ще й такі аргументи бездітності Марії: якщо “браття Господні” доводились Ісусові рідними тілесно, то чому ж не бути їм тоді разом з Ним під час важливих подій у житті родини:

1) Чому не ходили вони разом з Ним, як те вимагалось законом, на поклоніння в Єрусалим у великі свята (Лук. 2:41-42, II Мойс. 23:17)?

2) Чому не бачимо їх у числі запрошених разом з Ісусом і матір'ю Його на весіллі в Кані Галилейській (Ів. 2:2)?

3) Чому не прийшли брати Ісуса з матір'ю й до хреста Ісуса, рідного брата (Ів. 19:25)?

Всі ці аргументи абсолютно безпідставні.

1) Текст, поданий під першим аргументом, показує, що Ісусові, як найстаршому (первородженому) було лише 12 років, коли Він перший раз пішов на поклоніння в Єрусалим. Це був вік, коли хлопчики ізраїльські вважались дозрілими духовно і їм ставилось уже в

обов'язок іти в Єрусалим на поклоніння по закону. Коли б наступний брат вродився тільки через рік після Ісуса, то й так він не міг би ще йти разом з Ним на поклоніння, як малолітній. А могло ж бути, що наступною за Ісусом була сестра, а потім тільки брат. Пізніше, коли вони доросли, вони, безперечно, ходили разом з Ним на ті поклонення, що ясно видно з розмови тих братів з Ісусом, описаної Іваном (Ів. 7:2-10).

2) На весіллі в Кані Галилейській брати Ісуса, безперечно, були. Бо хоч вони не згадуються під час опису самого весілля, то зате вони згадуються, коли вони вертались з нього; а вертались вони разом з матір'ю і Ісусом (Ів. 2:12).

На тому весіллі не згадуються також батьки молодих і навіть сама молода, але це не значить, що їх там не було. Не згадується також сестра матері Ісуса, Марія Клеопова, з своїм мужем і двома синами. А вони напевно там були, бо вони таке саме мали право бути на тім весіллі, як і родина Марії Йосипової. І тут знову варто зауважити, якщо брати Христа були Йому не рідні, а були вони дітьми Марії Клеопової, то чому вони не пішли додому разом з своєю матір'ю і батьком, а пішли вони власне з Ісусом і Його матір'ю? (Ів. 2:12). А це тому, що вони були рідними Ісусові і вертались додому разом з своєю матір'ю і з своїм старшим братом.

Сини ж Марії Клеопової, безперечно, пішли разом з нею й її мужем Клеопою.

3) При хресті Ісуса ми не тільки не бачимо Його рідних братів, а не бачимо також ще

більш рідних Йому учнів, крім Івана. Сам Христос попередив, що сповниться написане: "Вражу пастуха, — і розсиплються вівці" (Мар. 14:27). Учні були зламані на душі (Мар. 16:10), зневірені (Лук. 24:25) і перестрашені (Ів. 20:19). І можливо, що їм таки небезпечно було попадатись на очі розлюченим юдеям. А тому то при хресті були тільки жінки, та Іван, як наймолодший з учнів, тому й не звертав на себе особливої уваги.

Отже, коли віруючі, покликані і утверджені апостоли втратили духа і побоялись з'явитись відкрито при хресті, то що дивуватися братам Христа, які можливо, тоді тільки остаточно увірували, як Христос воскрес.

УБЛАЖАННЯ МАРІЇ

Щоб піднести авторитет Марії, панівні церкви не завагались навіть, щоб не додати трохи свого забарвлення й до слова Божого. Так, наприклад, слово ангола до Марії, яке в оригіналі брешить *κεχαριτωμενη* = "кехарітомене", вони переклали словом "благодатная", або "повна благодаті." І на цьому неправильному перекладі збудували весь величезний будинок людських наук про "Божу Матір."

А тим часом це слово означає не благодатная, а "облагодатствованная", а в інших перекладах "ласкою обдарована", що означає, що вона сама отримала ласку, так як її отримують усі вірні (Єф. 1:4-6). Тоді, коли "благодатная" означає, що ніби, вона сама дає благодать (ласку).

В святому Писанні є багато сказано про бла-

годать, але ні одного слова про те, що вона походить від Марії. Ні, всяка ласка походить від Бога Отця, Сина і Святого Духа (І Пет. 5:10, Ів. 1:14, 16:17, Евр. 10:29). Також з дальших слів ангола до Марії виявляється, що й вона знайшла ласку у Бога (Лук. 1:30) і це відповідає значенню оригінального слова "кехарітомене" = ласкою обдарована. Коли б Марія сама роздавала ласку, то не потребувала б її отримувати від Бога.

Друге слово, на яке опираються поклонники Марії, це по грецьки *макариодіи* = "макаріоїзін," яке в російському перекладі брентий "ублажать" (Лук. 1:48), але яке означає: вважати, оголошувати блаженною, щасливою.

Отже, вважати блаженною, це цілком не значить вважати богинею, кланятись їй, молитись до неї, і т. й. Написано, наприклад, що "за блаженних ми маємо тих, що терпіли" (Як. 5:11). Ніхто, однак, тим мученикам не віддавав божеських почесей. Так наприклад, Лія жінка Якова, висловила, що й її вважатимуть блаженною (І Мойс. 30:13), цебто, вжила таких само слів про себе, як і Марія про себе (Лук. 1:48), ще й сильніших. Бо Марія сказала: "вважатимуть мене блаженною," але Лія сказала: "зватимуть мене блаженною." Чому ж тоді Лію не підносять до того самого рівня, що й Марію?

Також, взагалі, написано, що чесну і богобійну жінку належить улажати, цебто славити, вважати за щасливу (Прип. 31:28-31). Про таке саме улажання, про яке написано ось тут, та про яке думала Лія, про таке й думала Марія. Йї напевно і не снилось, що з неї зроблять в майбутньому.

Є кільканадцять місць у Євангелії, де описані відношення різних осіб і груп до Марії, і ніхто не віддавав їй поклоніння або пошани більшої, ніж належиться людині. Коли, при народженні Христа, прийшли мудреці зі сходу, вони поклонилися Христові, а не Його матері (Мат. 2:11).

Коли одна жінка ще при життю Христа пробувала висловити "улажання" Марії, то Христос зараз же вніс поправку, що блаженні ж і ті, що слухають Божого слова й його бережуть" (Лук. 11:27-28). Отже, Христос ніде і ніколи Свою матір не ставив вище від Своїх учнів чи інших виконавців слова Божого.

Так само і апостоли, коли перебували на молитві перед зісланням Духа Святого, то вони молилися разом з Марією, але не до Марії. Вона була між ними нарівні з іншими учнями та ученицями.

Отже, все віруючі, безперечно, вважають за блаженну матір Ісуса; однак, Сам Ісус не робить різниці між блаженством Марії і блаженством слухняних Богові християн.

За цілий час земного служіння Христа, Він не мав нічого спільного з Своєю родиною й до цього були поважні причини. Брати Його не вірували в Нього (Ів. 7:5), а з невірними Господь не міг мати діла, хоч вони й були Його рідними по тілу (Мат. 13:58).

Матір Його також думала по земному, як зобачимо пізніше, а тому Він не міг бути їй підданим. Бо коли б вона мала над ним владу, то напевно заборонила б Йому піти на ганебну хресну смерть, на яку Він пішов тільки за волею й наказом небесного Отця. Думкою про

таку страшну смерть навіть апостол Петро зразився, тим більше була б зразилась Його матір і через це могла би статися для Нього ще більшою спокусою, ніж Петро (Мат. 16:23); бо ж мати завжди має на сина більший вплив, ніж хтось інший.

Два рази вона попробувала вмішатись у справи свого Сина і обидва рази Він відхилив її втручання: раз це було на весіллі в Кані Галилейській, а раз коли вона, разом з іншими своїми дітьми, бажала говорити з Ісусом і забрати Його від людей.

В першому випадку, цебто на весіллі, Марія звернулася до Христа з просьбою, щоб Він поміг бідним господарям у їх клопотливому положенню: у них не хватало вина. І тут Марія захотіла посередничити поміж людьми і Сином своїм, але Христос словами "Що тобі, жінко до Мене?" відхилив її посередництво. Він їй ясно дав зрозуміти, що не її жіноче діло вмішуватись у Його місянські справи, хоч вона Йому й мати. Словом "Не прийшла ще година Моя!" Спаситель дав їй зрозуміти, що вона надто спішить, не знаючи Господнього часу. Це був для неї легенький докір, який вона зрозуміла і не стала сперечатися, але, віруючи в силу і доброту свого Сина, відійшла в сторону, сказавши однак тим, що прислуговували на весіллі: "Зробіть усе те, що б Він вам не сказав" (Ів. 2:3-5). Цими словами Марія спрямувала увагу слуг на Христа, а не на себе.

Не помилимось, коли скажемо, що поклонники Марії найкраще б її вшанували, коли б поступили згідно з її порадою. Ми певні, що коли б Марія була знала, що люди колись бу-

дуть шанувати її як богиню та поклонятися їй, як Богові, то вона б з відразою і жахом відвернулася б від того поклонення.

В російським і ново-римокатолицьким перекладах святого Писання, слова Христа "що тобі, жінко, до Мене?" брелять трохи інакше, а власне: "що Мені і тобі, жінко?" Думаємо, що і це не є випадковою недокладністю, а навмишним переінакшенням для усправедливлення існуючого тепер перекручення всієї церковної науки у цьому питанню.

Другий випадок, де знову виступає чинно Марія, стався приблизно півтора року після весілля в Кані Галилейській. За той час Господь два рази відвідав свято Пасхи в Єрусалимі і два рази пройшов Галилею, навчаючи і творячи чуда. Його слава до того часу сильно зросла й широко розповсюдилась, і багато народу завжди оточувало Його.

І ось, ближні Його, прочувши, що Він знову з'явився в місті, прийшли взяти Його, бо говорено, ніби, Він несамовитий (Мар. 3:21). Що цьому могли повірити Його брати, то й не диво, бо вони не вірили в Нього, як у Божого Сина (Ів. 7:5), але щоб у таке щось повірила Його мати, це не тільки дивно, але каригідне. Як могла Марія, знаючи найкраще про походження свого Божественного Сина, хоч на хвилинку допустити думку, що Він несамовитий? А тому зрозуміле для чого, коли Христові сказали, що мати Його, брати і сестри хочуть говорити з Ним, Він формально відрікся від Своєї рідні, сказавши:

"Хто мати Моя і брати? І поглянув на тих, що круг Нього сиділи й промовив: Ось мати

Моя та браття Мої! Бо хто Божую волю чинитиме, той мені брат, і сестра, і мати" (Мар. 3:31-35). Дехто думає, що Марії могло не бути серед тих "ближніх" (Мар. 3:21), але дальші слова в тому ж розділі ясно показують, хто ті "ближні" були (Мар. 3:31-35).

Таким чином, Христос відкинув тілесне споріднення і признав тільки духове. При цьому, Він знову відхилив авторитет як Своєї матері, так і Своїх рідних. Вони, як бачимо, ставали Йому виразно на перешкоді, віруючи в брехні та наклепи злих людей.

Отже, цим поступком і цими словами, Господь збув свою рідню і дав нам ясну вже науку, що для Нього духове споріднення є багато вище тілесного. Так розуміли це багато отців церкви, а між ними Феофіл, Іван Золотоустий, Блаж. Августин і інші. Вони говорять, що "блаженство" матері Господа міститься не стільки в тому, що від неї народився Христос, як у тому, що вона вірила в Нього і слухалась слів Його.

Накінець, згадується Марія ще при хресті, а потім ще один раз у спільній молитві з апостолами, і на тому різко обриваються всі згадки про неї. Чому слово Боже дає про Марію такі скупі відомості? Чому в Євангелії нема ані однієї думки, ані слівця чи хоч натяку на те, про що вчать поклонники Марії? Чи Всевідучий Господь не знав, що Марію обоготворять і будуть їй поклонятись нарівні з Богом? Чому ж Господь через пророків не дав таких вияснень про Марію, які дані про Христа, якщо її треба було обожити? Чому Сам Спаситель у тих випадках, де Марія хотіла дати Йому заледве

маленьку раду, становчо відхилив її посередництво? Будучи ще не дванадцятилітнім хлопцем, Спаситель вже з докором сказав Своїй матері: "Чого ж ви шукали Мене? хіба ви не знали, що належить мені бути при справах Могого Отця?" (Лук. 2:49). Отже, Спаситель признавав тільки авторитет Свогого небесного Отця (Ів. 5:17-37), але ніколи не признавав авторитету Своєї земної матері. Чому, якщо вона мала таку саму владу, як і Христос? Адже ж, католицька церква навчає, що вона народилась так само, як і Христос, від Духа Святого і на небо була взята так само, як Він. А навіть вона перевищила Христа в тім, що, ніби, цілком не вмірала, а тільки як би заснула. Коли ж її положили до гробу, то Господь її збудив і забрав до неба з тілом і душею. А, тим часом, про це все і сліду нема в Євангелії. Коли Христос воскрес і вознісся на небо, то Він залишив свідків цих подій, які бачили їх власними очима. Але ані воскресіння Марії, ні її вознесення ніхто не бачив і свідоцтва про це не пооставив в Євангелії. Чому ж Дух Святий, який мав попровадити учнів до цілої правди, не вияснив їм також цієї "католицької правди" про Марію? (Ів. 14:26; 16:12-14). Чому Він не надхнув учнів хоч би півсловом обмовитись про те, що навчають її поклонники, що в ділі спасіння людства має якесь значення і Марія? Ні один з апостолів не знайшов потрібним дати про Марію докладніших інформацій. Найбільше про неї згадує євангелист Лука. Можна було б сподіватися більше подробиць про Марію від євангелиста Івана. Він писав свою Євангелію приблизно 50-60 літ після вознесення Господа, коли церква

Христова вже сильно розрослась і коли більш ніж натурально було б докладніше описати все те, що найважливіше для віри, спасіння і побожного життя християн. Так євангелист і заявив, що він дійсно записав усе необхідне для спасіння (Ів. 20:21), але про Марію він тільки як би випадково згадав усього два рази. Чому це так? Чому Марії просто нема в усьому тому, що відноситься до життя й будови церкви Божої? Чи поклонники Марії допускають, що Дух Святий, коли б Він думав так про Марію, як думають вони, дозволив би на такий "погибельний" пропуск у святому Писанні і "забув би" внести в нього те про Марію, без чого, по думці її поклонників, спасіння людей явно не вистарчаюче й не повне?

Але, дякувати Богові, того чого було досить для спасіння в дні апостолів, цілком досить і для наших днів. А тому то ми не потребуємо нових не євангельських догматів, основаних на легендах і людських видумках, а не на святому Писанні.

ОБОЖЕННЯ МАРІЇ.

Ми ані трохи не сумніваємось що Марія була найдостойніша з жінок, бо тільки, на таку міг впасти Божий вибір, але такою ж звичайною жінкою, хоч і достойною й святою, вона й залишилась. А тому, категорично заявляємо, що всі титули якими наділили Марію її поклонники, є просто богопротивними видумками. Щоб не бути голословними, провіримо хоч деякі з головніших її титулів.

Ось, її називають "ДОРОГОЮ СПАСІННЯ"

годі, коли тією дорогою є тільки Христос. Він Сам сказав: "Я — ДОРОГА, і правда, й життя. До Отця не приходять НІХТО, якщо не через Мене" (Ів. 14:6).

Отже, якщо дорогою до Отця є тільки Христос, а іншої дороги нема, то як же дохитрилися поклонники Марії ще й її зробили тією дорогою? Це ж абсурд. На землі до якогось місця може бути навіть кільканадцять доріг, але ніхто двома дорогами нараз йти не може. В духовному значенні також не можна йти двома дорогами нараз: або підемо дорогою, що зветься — Христос, або дорогою, що зветься — Марія. Але з слів Христа ясно видно, що "до Отця не приходять НІХТО, якщо не через Мене". Отже, хто піде дорогою — Марія, не дійде до Отця. Він знайде в якесь друге місце, і то власне в таке, де не буде Отця. Такою дорогою ми йти не хочемо і іншим не радимо.

То знов її величають "СПАСИТЕЛЬНИЦЕЮ" тоді, коли слово Боже каже, що "НЕМА ні в кім іншим СПАСІННЯ (крім Христа). Бо під небом НЕМА іншого ймення, даного людям, що ним би спаслися ми мали" (Дії 4:10-12).

Знов та сама точність, яка не допускає можливості прилучити до діла спасіння ще якусь особу, крім Христа і ще якесь імення. Сказано ясно і рішучо: "НЕМА ні в кім іншим спасіння... НЕМА іншого ймення..."

Це ж тільки богопротивники можуть сказати: "Ні, неправда, Боже в Твоєму слові написана; бо є ще й в іншим спасіння — в Марії; є ще й інше ймення, крім Христа, дане для спасіння — Марііне!" Такими власне богопротивниками, й є поклонники Марії. Для них слово

Боже не авторитет, для них авторитет римський папа або їхня церква, які на перекір слову Божому, дають своїм "вірним" іншого спасителя, крім Христа.

Але для нас нехай буде авторитетом Господнє слово. Бог не людина, щоб неправду говорити (4 Мойс. 23:20, Тит. 1:2). Як Він сказав, що нема іншого спасителя, то так воно і є; і поклонники Марії позбавляють самі себе Спасителя Христа, приймаючи за спасительницю Його тілесну матір, якою вона не є. Вона стала для них, мимо волі, губительницею, бо загородила їм дорогу до правдивого Спасителя. Уявм собі якогось знаменитого лікаря і його матір. Безперечно, що проміння слави того лікаря будуть частинно освітлювати й його матір, то, однак, ніхто не захоче лікуватись у матері лікаря, але у самого лікаря і ніхто не дозволить, щоб йому операцію зробила тая мати, а конечне кожен жадає самого лікаря. Так і з матір'ю Христа. Слава Спасителя падає й на неї, але не вона є спасительницею й хорі гріхом не до неї мають звертатись. Тільки один і єдиний є Спаситель, це — Христос.

1. Далі, Марію величають "ПОМІЧНИЦЕЮ
2. ВІДКУПЛЕННЯ" і "ВІДКУПІТЕЛЬНИЦЕЮ". В цих двох титулах є суперечність; бо може бути тільки щось одне. В практичному життю бувають, скажем, майстри і бувають помічники майстрів. Але не може бути, щоб та сама особа і в тому самому ділі була і майстром, і помічником. Якщо Марія сама є відкупительницею, то якже вона могла бути одночасно помічницею сама собі? Якщо ж вона є тільки помічницею, а Відкупителем є хто інший, скажм, Христос,

то яким правом Марії присвоїли титул відкупительниці? Але в людей, які блудять серцем, годі дошукуватись логіки і здорового розсудку. В святому Писанні є багато місць, де написано про відкуплення, але ані одного нема такого, де б говорилось про два Відкупителі, або про те, що Христові помагала відкуплювати людство Його мати. Бо ж як і коли вона помагала Йому в відкупленні людей?

"Христос дав був Самого Себе на викуп за всіх" (1 Тит. 2:5-6). Якщо Христос викупив нас Сам Собою, то що до цього могла додати ще Марія? І якщо Христос викупив всіх, то кого ж мала б відкупляти ще Марія? Відкуплення людства звершилось кров'ю Ісуса Христа (Єф. 1:7), а чим відкуплювала людство Марія? Якщо заплата Христова була за нас вистарчаюча, а тим самим відкуплення було повне, то навіщо тоді ще додаткова плата Марії? На віщо платити подвійну плату? Ще перед заложенням світу Христос був призначений на Відкупителя (1 Пет. 1:18-20), але такого призначення для Марії не знаходимо в святому Писанні.

Отже, воно й зрозуміло, хто піде фальшивою дорогою до Бога, то й все на тій дорозі буде фальшиве. У них і Спаситель не той, що треба, і відкупитель не той, хто в дійсности є, й усе інше буде не те, що треба.

І, дійсно, ось у них Марія також вважається за "ПОСЕРЕДНИЦЮ" тоді, коли написано: "Один бо є Бог, і ОДИН ПОСЕРЕДНИК між Богом та людьми — людина Христос Ісус" (1 Тим. 2:5).

Отже, якщо Посередник є тільки один, то не може бути місця для другого. А однак, по-

клонники Марії хочуть нас переконати, що, мимо очевидності, є ще й інші посередники; при чому, називають еретиками тих, що вірять слову Божому, а не вірять їхнім видумкам. Але нехай нас називають як хочуть, це не змінить слова Божого, яке каже: “Один Посередник”; а тому ніколи їх не буде два. Лайка, поклонників Марії, не переконає тих, що вірять слову Божому, що Марія, також є посередницею. На це мусять бути докази з святого Писання; коли ж їх нема, то й вірити не можна. Бо віра мусить опиратись на слово Боже, а не на людські видумки (Рим. 10:17).

Марія, по науці її поклонників, має бути також “ЗАСТУПНИЦЕЮ.” Але перед ким би вона мала заступатися? Хіба перед Богом? Але це неможливе з двох причин. По перше, що — і ця функція доручена тільки Христові. Він тільки є ублаганням за гріхи наші (I Ів. 2:1-2). Він віддав життя Своє за нас, не Марія, а тому Він єдиний має право і силу спасати грішників й заступатися за них (Євр. 7:25-26). Він найкраще нас розуміє і найбільш співчуває, а тому з відвагою можемо шукати Його заступництва (Євр. 4:14-16). Подруге, то заступатися може тільки ліпший перед гіршим. А написано: “Ніхто не є добрий, крім Бога Самого” (Мар. 10:18). Якже ж тоді не добра, в порівнянні з Богом, Марія, могла б заступатися за нас перед Всеблагим? Це ж образа для Бога! Це тільки неграмотні бабуні можуть захоплюватися такою ідеєю, що “Матінка Божа заступається за нас!” Але кожна розважна людина повинна зрозуміти, що в небі діється не так, як на землі. Бо на землі буває так, що батько занадто злий

і часто б'є діток без потреби, то мати заступається за них. Але таке заступництво було б цілком зайве коли б батько виявився далеко кращим і ліпшим від матері. Так воно й є в духовному життю. Бог є досконалий в доброті, а тому заступництво перед Ним навіть найсвятішої людини було б богозневагою. Бо ж нема і ніколи не було на світі такої святої і доброї людини, яка могла б хоч приблизно рівнятися в доброті з Богом. А тому то Отець признає тільки одного і єдиного заступника, Ісуса Христа, Який, як Божий Син, рівний у доброті з Отцем. Марія ж хоч і найсвятіша з жінок, є тільки людиною, далеко не досконалою, а тому й не маючою права виступати в характері заступниці за грішників перед вседобрим Богом.

Марія також названа “НАДІЄЮ ВСІХ.” Яким чином Марія може бути “надією всіх,” коли написано: “Проклята людина, що вповає на людей і робить тіло опорою своєю...” (Єрем. 17:5). Можна прочитати увесь Новий Заповіт і знайти багато текстів про надію, але найменшого натяку немає про те, що надією є Марія. Так як всім іншим, так і надією є Христос, а не Марія (Рим. 15:12, Кол. 1:27, I Тим. 1:1; 4:10, I Ів. 3:3). Поклонники Марії скеровують увагу своїх послідовників на надію видуману, а тим самим впроваджують у заблудження й у погибель своїх послідовників. *ВІСНУ.*

Називають Марію також “ДВЕРИМА” чи “ВОРІТЬМИ НЕБЕСНИМИ.” Але й це — неправда, бо до спасіння є тільки одні двері (Мат. 7:13-14), а ними є не хто інший, як Ісус Христос (Ів. 10:7-9). Інші двері, це “широкі ворота”, які ведуть до погибелі. Хто не через Христа

входить у церкву і не через Нього проходить у вічне життя, той взагалі не входить дверима, а перелазить деінде, і він є злодій і розбійник (Ів 10:1). Христос тільки Сам є виконавцем спасіння (Ів. 3:17; 12:47, Дії 4:12; 5:31; 13:47, I Тим. 1:15, Євр. 5:9); для того все, що зв'язане зо спасінням, виконує Він Сам. Отже, так, як не може бути до Отця двох доріг, так не може бути й двох дверей. Одні тільки двері ведуть до спасіння. Марія сталася дверима для приходу Спасителя з неба на землю, але вона не може нікому бути дверима з землі на небо.

Марія також названа "РОЗДАВАТЕЛЬНИЦЕЮ ВСЯКОЇ ЛАСКИ". Коли б це було так, то що б тоді Спаситель робив, про Якого написано: "А з Його повноти ми одержали ВСІ ЛАСКУ НА ЛАСКУ?" (Ів. 1:16-17). Якщо ми ВСІ одержали ласку від Спасителя, то кому ж тоді ще Марія мала б роздавати свою ласку? Бог є Богом усілякої ласки (I Пет. 5:10), а якщо всіляка ласка походить від Бога, то тільки Він Сам її і роздає (II Кор. 2:7, Як. 4:6).

Накінець, Марія названа "ЦАРИЦЕЮ НЕБЕСНОЮ." Це вже просто свого роду глузування з Марії — так, як глузували з Ісуса колись римські вояки, які одягнули Його в царську одягу, падали перед Ним на коліна, та казали Йому: "Слава, Царю Юдейській!" (Мар. 15:16-19). Бо ж, як тоді Христос не був земним царем, так тепер Марія не є царицею неба.

Якщо вона цариця неба, то вона мусіла б сидіти на троні біля Бога, як не по правичі, то хоч по лівичі. Однак, так не є. Апостол Іван мав відкриття від Бога й у тому об'явленні він

бачив відкрите небо, і в ньому Божий престол, бачив Агнца Божого — Христа Ісуса, бачив силу анголів у величній славі, бачив силу силенну святих, але МАРІЇ ТАМ НЕ БАЧИВ. А вона напевно була там присутня в сонмі святих, що стояли навколи престолу. Але вона була там не як богиня — цариця небесна, а як одна з мільйонів святих Христових і була вона не на престолі, а власне серед тих святих, а тому Іван не міг її зауважити; вона нічим не відрізнялася від інших і не кидалась ув очі.

Христос є "Цар віків" (I Тим. 1:17), "Цар Святих" (Об. 15:3) і "Цар царів" (Об. 17:14; 19:16); Його царюванню не буде кінця (Лук. 1:31-33). Коли б Марія також мала бути "царицею небесною", то чи ж ангол забув би хоч натякнути їй про це, коли говорив про царювання її Сина?

Отже, це така сама видумка, як і все інше про Марію, і цей титул їй так само безправно присвоєний, як і інші.

Таким чином можна було б провести аналогію поміж титулами Марії і словом Божим, і ні один з них не витримає критики. Всі вони явно перечать святому Писанню. Приймаючи Марію, як богиню, зо всіма Божеськими атрибутами, її поклонники тим самим відкинули Христа. Хоч офіційно вони ще Його визнають, але фактично нема Його в їхньому життю. А навіть у церковній службі Марія займає в них більше видне місце, ніж правдивий Цар, Спаситель і Посередник наш Господь Ісус Христос.

Але наші виводи були б неповні, коли б ми не звернули уваги ще й на такий факт, що ті, що моляться до Марії і поклоняються їй, звер-

таються до померлої. А повинні б ті поклонники померлим знати, що звертатись до померлих у Старому Заповіті було заборонено під карою смерті (III Мойс. 20:27, V Мойс. 18:11, II Цар. 21:6; 23:24, Іс. 8:19). Це уважалось гидотою перед Богом. Багато принципів Старого Заповіту залишаються в силі і в Новому Заповіті. Таким, власне, принципом є заборона звертання до померлих. Це сьогодні називається спиритизмом. Якже, в такому разі, поклонники померлим, сміють, наперекір волі Божій займатись спиритизмом?

Дехто може подумати: "Адже ж Христос також був умер." Так, але Він воскрес і тепер Він уже завжди живий, а тому може вислуховувати наші молитви й приймати наші поклонення (Євр. 7:24-27).

Поклонники Марії скоро зрозуміли своє невигідне положення, а тому знову створили цілу низку легенд, що Марія, ніби, також воскресла й була вознесена на небо.

Навіть папа римський Пій XII у 1950 році проголосив цю останню байку, що Марія взята живою на небо, як догмат віри, про що докладніше буде описано в другій частині цієї книжечки. Але тут ми хочемо підкреслити, те, що всім людям положено раз вмерти (Євр. 9:27). А тому і Марія, як людина, безперечно, мусіла вмерти. Святі будуть вільні тільки від другої смерті (Об. 20:6), але не від першої. Тільки дві людини були взяті живими на небо: Єнох та Ілія, однак і їх цей закон смерті не може минути. Вони повинні будуть зійти з неба і все таки вмерти (Об. 11:3-12).

Що ж до воскресіння Марії, то це також не

можливе. Бо воскрес з мертвих у нетлінному тілі тільки Христос. Він є "Первенець" із умерших, що воскрес; всі ж інші "Христові," цебо ті, що належать до Христа, не виключаючи й Марію, воскреснуть тільки в другий прихід Христа (I Кор. 15:20-23).

Отже, бачимо, що Марія не могла не вмерти і обминути закон, який охоплює всіх людей і не обминув навіть Богочоловіка; а також не могла воскреснути, бо це станеться в прихід Христа. А тому, той католицький догмат і взагалі вся та наука поклонників Марії про матір Христа, є не тільки непотрібним додатком до Євангелії, але є противна науці Христа, а тому, небезпечно — шкідлива. Вона відвертає серця людей від Бога, а спрямовує на "богиню" і тим самим робить їх ідолопоклонниками дуалістами, цебо двобожниками, які крім єдиного Бога в трьох лицах, признають ще й богиню, як рівну Богові, а то навіть ще й ліпшу від Бога.

Напевно, поклонники Марії, надаючи їй божеські титули і функції, не думали, що вони тим самим роблять з неї богиню. Однак, фактом є те, що тільки для того, щоб могли вислуховувати молитви усіх людей і заступатися за них, то треба бути Богом і мати божеські властивості. Наприклад, щоб могли вислуховувати молитви одночасно по цілому світові, то треба бути всюдиприсутнім; а щоб їх розуміти на всіх людських мовах і знати їх причини і тенденції, цебо знати не тільки молитовні слова, а й молитовну думку, скриту в серці, то треба бути всевідучим. Бог тільки всюдиприсутній і всевідучий, але святі, ані анголи цих

властивостей не мають. А тому, і Марія, як людина, не маючи тих божеських властивостей, не може й виконувати тих функцій, яких від неї вимагають її поклонники.

Накінець, належиться також пригадати всім поклонникам Марії, що хоч вона свята і заслуговує від нас на всяку пошану, як достойна людина, то все ж такі вона є створінням, а не творцем. А святе Писання забороняє кланятись і віддавати божеску честь створінню (Рим. 1:25). Для того то і ангели не приймають божеського поклонення, а кажуть: “Богу поклонися!” (Об. 19:10; 22:8-9). Тому також і апостоли, яких уважають за вгодників Богів, не приймають, поклонення, належного Господеві (Дії 10:25-26; 14:11-15). А Спаситель сказав сарані, коли той домагався собі поклонення: “Господу Богу своєму вклонятися будеш, і будеш служити ОДНОМУ Йому” (Мат. 4:10).

Так, Бог не бажає ділитись славою своєю

ні з ким (Іс. 42:8; 48:11), тільки з Сином Своїм (Ів. 17:1-5). Отже, хто хоче бути правдивим поклонником Божим, той нехай кланяється тільки Богові та Синові Його Ісусові Христові. Таких поклонників Отець прагне Собі (Ів. 4:23-24).

Шануйте ж Марію, бо вона матір Спасителя, але не кланяйтесь їй як богині. Коли б вона була знала, що дехто нею замінять Бога, вона б жакнулась як апостол Павло і Варнава, коли їх люди признали за богів (Дії 14:14-18). Послухайтеся поради ангола, якій каже: “Богу вклонися!” Послухайтеся поради Марії, яка звертає увагу людей на Сина свого і каже:

“Зробіть усе те, що б Він вам ні сказав!”
А Він власне таке каже: Господу Богу своєму вклонятися будеш, і будеш служити одному Йому!”

**

ЧАСТИНА ДРУГА

ВОЗНЕСЕННЯ МАРІИ

Коли ця брошура про “Матір Божу” була вже написана, папа римський Пій XII оголосив, нараз, **новий догмат** для католицької церкви про “Вознесення пресвятої діви Марії.” В цьому, розуміється, нема нічого дивного, бо всі католицькі догмати були у своєму часі оголошені тим чи іншим папою. А тому нас і не здивує, коли в будучині цей або наступні папи не один ще догмат оголосять. В католицькій церкві нема догматів євангельських та апостольських, а лише догмати різних пап чи соборів, проведених папами. А тому, безсторонній дослідник надаремно буде шукати в Новому Заповіті того, що він зобачить чи почує в католицькій церкві. Католицької церкви в Новому Заповіті нема; це твір пізніших віків, опертий не на науці Христа та Його апостолів, а на різних папських догматах. А тому, католицьку церкву по справедливості не належало б навіть називати християнською, а папською.

І ось, тепер цей факт оголошення **нового догмата**, повинен би відкрити католикам очі і вияснити їм, звідки то взялося їхнє віровизнання. Бо всі католики щиро переконані, що їхня “віра походить від самого Ісуса Христа.” А за кілька десятків років, коли вже трохи призабудуть, то будуть твердити, що й цей новий догмат, оголошений 1950 літ після народження Христа, також походить від Христа.

Так, отже, ми сьогодні маємо факт на лице, що католицька церква 1950 літ не мала догмата про “вознесення діви Марії”. Аж допіро знайшовся папа Пій XII такий “розумний,” розумніший від усіх попередніх пап, а навіть розумніший від усіх соборів, отців церкви і... розумніший навіть від самих апостолів, які не знали про “вознесення Марії,” а догадався, власне, про це він перший і перший оголосив це. Його попередник, папа Пій IX в 1854 році догадався, що діва Марія була непорочно зачата і без уділу собора взяв і оголосив той, тоді також новий догмат. Але папа Пій IX, хоч і “неомильний,” якось не доглядив, що діва Марія була також вознесена на небо з тілом і душею. Не зауважили цього також “неомильні” Пії X і XI. Аж допіро Пійові XII прийшла в голову ця “спасена” думка і допіро він обдарував свою церкву цим “новим” об’явленням.

Правдива церква Христова не потребує оголошувати жодних догматів, бо всі її догмати були раз і назавше оголошені Самим Христом та Його апостолами, і всі ті догмати записані в святому Писанні. Але євангельські догмати добрі і вистарчаючі для вірних дітей Божих, що хочуть виконувати волю Божу, але вони не пасують відступникам від істини, а тому вони почали творити для себе нові догмати, що раз інші, при виконуванні яких можна було б свobodно грішити. Таким чином, кожен сміливіший папа, видумав і оголосив якийсь новий догмат, якесь нове церковне правило, і так поступово, віками цілими, творилась і формувалась католицька церква. Є догмати досить старі, які були оголошені понад 1000 літ тому,

але є їй дуже молоді. До таких наймолодших догматів належать, власне, догмати про діву Марію. Католики повинні були б знати, який догмат, яким папою і коли був оголошений, щоб знати в чію видумку і від якого часу вони вірять. Але "ліниві серцем", католики не хочуть перевірити свою віру, а духовенство всіма силами старається їм впоювати, що ті папські догмати з різних віків, походять від Христа. Безперечно, що кожен такий новий догмат, католицьке духовенство намагається якось уgruntувати. Так і цей останній, найновіший догмат, рівно ж мусів бути на чомусь уgruntований. В Америці цей обов'язок взяв на себе польський ксьондз Станіслав Сверчек, який в газеті "Дзєннік Чікагоскі" з 19 — 24 жовтня 1950 року в п'яти дописах подає, власне, це обgruntовання згаданого догмата. Самозрозуміло, що, в дійсності, ніякого обgruntовання цей ксьондз не дав і його аргументи можуть переконувати хіба тільки абсолютно неосвідомлених в Святому Писанні католиків, що привикли вірити своїй церкві на сліпо.

В розглядуванні аргументів ксьондза Сверчка, — нам прийдеться повторити деякі думки, що були вже з'ясовані в нашій брошурі, але для повного вияснення необgruntованости ксьондзівських аргументів треба було ще раз їх приточити.

**
*

ДОПИС ПЕРШИЙ

Непорочне Зачаття і Уподоблення до Христа.

В цьому дописі ксьондз намагається удоводнити, що Марія в усьому подібна до Ісуса. Народилась вона, ніби, від Духа Святого, як і Христос, і не знала вона гріха, як і Він, а тому і вмирати вона не повинна була; бо смерть приходить тільки в наслідок гріха (Рим. 5:12). (Цей вірш зі Слова Божого є приведений ксьондзом). Але, бажаючи бути в усьому подібною до свого божественного Сина, вона добровільно прийняла й смерть, як кару не за свої, але за наші гріхи.

Треба бути абсолютно духовно сліпим, щоб не бачити, яку жахливу ересь проповідує цей ксьондз Сверчек. Він діло спасіння, яке виключно належить Христові, розділює і частину його передає Марії. Іншими словами, він хоче нас переконати, що на світі був не один, а аж два спасителі, цебто Спаситель і спасительниця; бо обое вони вмерли не за свої, а за наші гріхи.

В нашій брошурі є удоводнено, що Марія не була зачата непорочно, бо про таке чудо вона й сама нічого не знала (Лук. 1:34), а звичайно як і всі люди; і не була без гріха, бо таким був тільки і виключно Христос, і це, що вона вмерла, є тільки ще один аргумент, що вона мала гріхи (Рим. 3:9—12, 23).

Якщо ж вона прийняла смерть добровільно, то з чіїх рук? Христос, наприклад, прийняв смерть з рук грішників, а хто умертвив "безсмертну" Марію?

Ксьондз підкреслює, що її смерть була "вірніще" сном. То як така легка без болів смерть

може рівнятися з жахливою і мученичою смертю Сина Божого; і як така легка смерть може служити як ціна відкуплення людства від гріха? Це була б дуже дешева ціна і абсолютно не співвідносна з ціною, яку Христос заплатив! Зрештою, і ця істина, що Бог не знає двох відкупителів, є удоводнена в нашій брошурі, а тому рішучо заявляємо, що ціла ця католицька теорія про співуділ Марії у відкупленню, є звичайною ересю.

Марія ні в чому не була подібна до свого Сина, бо вона була тільки людина, а Він був Богочоловік. А тому, душа Марії, як безперечно святої і спасеної жінки, є безумовно в небі, але тіло її обернене в порох і воскресне тільки в прихід Христа (I Кор. 15:20 23).

Ксьондз цей не міг приточити для підтвердження своїх доводів хоч би одного віршика зі Слова Божого, який дійсно підтверджував би його аргументи. Навпаки, тих пару віршиків, які він відважився таки приточити, рахуючи, очевидно, на неосвідомленість своїх читачів, не тільки не підтверджують його науки, а збивають її, як зобачимо далі. А тому, він воліє зсилатися на традицію, цебто устне передання церкви, мовляв, що й воно є джерелом віри. Притім, він підкреслює, що в католицтві "над святим Писанням і над переданням церковним, пильнує від Христа установа непомильна влада учительська церкви, яка єдина керована світлом Святого Духа, голосить нам і викладає правди об'явлені як в Святому Писанні так рівнож і в переданню устному."

Це означає, що звичайний католик не має права розуміти так, як йому відкривається, ані

слова Божого, ані передання устного. Він мусить приймати, розуміти і вірити лише так, як йому вложить церква. А тому, хоч католик нераз, читаючи Слово Боже, і бачить, що воно якимось не так навчає, як його церква, він мусить в таких випадках уявити собі, що він недобре розуміє. Хоч йому, в світлі Слова Божого, певні речі видаються білими а інші — чорними, але як церква каже навпаки, що біле — то є чорне, а чорне — то є біле, то католик мусить і з цим погодитись, і цим самим підтвердити факт, що він сліпий.

З цього ясно видно, що в католицтві, ані Святе Писання, ані устне передання не є джерелом віри, а дійсним джерелом віри в католицтві є церковний виклад Святого Писання і церковного передання. Виклади ж ці постійно змінюються згідно до вимог часу і згідно з видумками нових догматів. Коли б, наприклад, не тільки звичайний католик, але якийсь римський папа воскрес, який жив, скажимо, в 9 віці, він сьогодні своєї католицької церкви не пізнав би. Словом, католицька церква як собі хоче, як їй в дану хвилину найвигідніше, так вона й навчає. А католикам в ті церковні виклади не трудно вірити, бо ж Святого Писання вони не знають, то й не мають критичної мірки, цебто не мають до чого прирівняти своїх католицьких "правд", щоб переконатись, чи дійсно вони є правдою?

Мусимо також підкреслити, що хоч ми принципіально не маємо нічого проти устних передань церкви, але, якщо ті передання перечать Святому Писанню, то вони не від Бога, а від того, хто є противником Богові і Його Слову. Отже, можемо собі уявити, що то буде за віра,

яка випливає з джерела таких богопротивних передань? Святе Писання ясно навчає, що “віра від слухання, а слухання через слово Боже” (Рим. 10:17).

У цьому першому дописі, як біблійний аргумент, ксьондз навів текст з Об'явл. 12:1 такого змісту: “І з'явилась на небі велика ознака: жінка, зодягнена в сонце, а під ногами її місяць, а на її голові вінок з дванадцяти зір.” В цьому видінні католицька церква добачується вознесення Марії. Але пригляньмося краще до цього видіння і проаналізуємо його зміст.

1. Жінка, тут представлена, була вагітна і терпіла муки породу (Об'явл. 12:2). Коли б це мала бути вознесена вже Марія, то кого ж вона мала породити ще й після вознесення? Тож хіба знають і католики, що Христос народився перед вознесенням Марії, і це сталося на землі, а не на небі.

“Так”, — скажуть католики, — але ж це тільки видіння, а видіння Бог може показати де схоче, чи на землі, чи на небі. Слушно, але тоді з такого видіння, яке хоч показане на небі але представляє факт, що доконався на землі, не можна вносити, що Марія була вознесена.

2. Далі, після породу, дитя було взяте до Бога, а жінка та мусіла втікати від змія (сатани) в пустиню (Об'явл. 12:5-6).

Де ж на небі пустиня? І, коли це була вознесена Марія, то яким чином зміг переслідувати її ще й на небі? Зрештою, Марія дійсно після народження Сина мусіла втікати від Ірода, але не в пустиню, а в Єгипет. А це означає, що Марія і жінка показана на небі не є тією самою особою. По друге, хоч це видіння й по-

казане на небі, відбувалось воно, однак, на землі, що видно зі слів: “І пустив вуж за жінкою з уст своїх воду, як річку, щоб річка схопила її. Та жінці земля допомгла, — і розкрила земля свої уста та й випила річку...” (Об'явл. 12:15-16). Чи ж не ясно, що жінка втікала по землі і вуж річку пустив по землі, а тому, це видіння не означає вознесення Марії. Притім, з Марією, після народження Христа, не було подібних подій, що означає, що показана в видінні жінка, не є Марія.

3. Марія втікала в Єгипет з дитинкою і мужем своїм Йосипом, а ця з Об'явлення втікала сама без дитини (Об'явл. 12:5-6). З цього також видно, що показана в видінні жінка, не є Марією.

4. Втікаючи в Єгипет, Марія рятувала Дитя а показана у видінні жінка, втікаючи в пустиню, рятувала себе (Об'явл. 12:13—16). Значить, не була то Марія, якій, в її земному життю, ніколи не загрозувала якась явна смертельна небезпека.

5. Накінець, коли змій зобачив, що нічого не вдіє жінці, то “пішов воювати з останком насіння її” (Об'явл. 12:17).

Отже, як бачимо, що ця показана жінка мала не тільки одного Сина, який був взятий до Бога, а величезне потомство, з остатком якого пішов воювати змій. Католики ж навчають, що Марія не мала більше дітей, окрім Христа, а Христос був взятий на небо (Об'явл. 12:5), яке ж тоді ще інше “насіння” Марії осталося на землі, з яким пішов воювати змій?

Ці розважання і порівняння ясно показують, що тут не тільки нема мови про вознесення Марії, але взагалі тут нема мови про Марію. Като-

лицька церква або не розуміє цього видіння, або зловживає слово Боже, щоб хоч якнебудь підперти свою видумку авторитетом слова Божого.

Кого ж, однак, треба розуміти під цією апокаліптичною жінкою і хто була та дитина “мужеського роду,” що вродилась від неї і була взята до Бога? Жінкою є народ Ізраїльський, а дитиною — Христос.

“То якже так,” — скажуть католики, — “то ж Христос вродився від Марії, не від Ізраїльського народу?”

Так є, в звичайному значенні Христос народився від Марії, але в широкому значенні Він є не тільки Сином Ізраїля, але Сином Людським, бо Він був обіцяний від Бога не тільки Авраамові, Давидові, пророкам, але й Адамові. І апостол Павло, говорячи про Христа, не каже, що Він від Марії народився, а каже про Ізраїльтян, що “від них же Христос тілом...” (Рим. 9:4-5).

Нарід Ізраїльський часто в Біблії прирівнюється до жінки (Іс. 47:7-9; 51:1; 54:5-6).

Сонце місяць і 12 зір означають славу того народу перед обличчям Господа і відповідають пророчому снові Йосипа (І Мойс. 37:9).

Муки породивці цієї символічної жінки походять від того, що вона завагітала Божою обітницею вже від самого Адама. І сатана коли довідався, що “насіння” тієї жінки зітре його голову (І Мойс. 3:14-15), почав її переслідувати. Він за всяку ціну хотів перешкодити явленню того “насіння” Ось його акти нищення жінки:

1) Смерть Авеля, якого Бог замінив іншим “насінням” (І Мойс. 4:25).

2) Погибель світу від потопу, але “насіння”

позостало в родині Ноя.

3) Неплідність Сарі, Ребекі (І Мойс. 17:17; 25:20-21,26).

4) Приказ Фараона нищити жидівських хлопчиків (ІІ Мойс. 1:22).

5) Особливо зауважується старання сатани знищити те “насіння” в царській лінії Месії Юдейських царів. Кілька разів винищувався увесь царський рід, але завжди “насіння” оставалось в якійсь одній дитині.

6) Аман, навчений сатаною, попробував винищити увесь жидівський нарід, але безсонця царя Артаксеркса перевернула його плян. Він сам згинув, а “насіння” позосталося (Єсф. 3:8-15).

7) Подібну спробу робив також сирійський цар Антіох Єпіфан.

Все це не мало мук спричинило “діви сионській”, поки вона вродила дитя, чоловічого роду, що всі народи має пасти залізною палицею.

Власне, не який інший народ, а Ізраїльський буде мати переживання з втечею в пустиню під час панування антихриста. Остаток же з того народу не впаде втікти і змії піде воювати з ним. Що тут дійсно йдеться про нарід Ізраїльський, бачимо зі слів “вони бережуть заповіді Божі (Старий Заповіт) та мають свідоцтво Ісусове (Новий Заповіт) (Об’явл. 12:17). Бо, власне, в останні дні, народ Ізраїльський, як нація, прийме Христа за свого Месію (Зах. 2:10-12; 12:10).

Господь не тільки в Старому Заповіті, але й у Новому народ Свій прирівнює до жінки. Церква Христова просто називається нареченою або й жоною Христа (Єф. 5:22-32, Об’явл. 19:7-

8; 21:2-3, 9-10).

Отже, й ця апокаліптична жінка, показана в видінню, це нарід Ізраїльській. Але, дехто каже, що Об'явлення було дане апостолові Іванові десь біля 90 літ після народження Христа і показує воно те, що має статися незабаром, (Об'явл. 1:1). Взагалі в Об'явленні описані переживання народу Божого і цілого світу під час панування антихриста. В 12 ж розділі описані переживання народу Ізраїльського. Яким же чином, мовляв, Господь, відкриваючи кінцеві переживання Ізраїльського народу, показав і те, що було за тисячоліття до народження Христа? Адже ж народження Христа відноситься не до того, що "статися має", а до того, що вже давно сталося?

Це слушно. Але, коли б Господь не показав минулого, ми б не пізнали майбутнього. Коли б та жінка була показана лише в момент, як вона втікала на пустиню, ми ніяк не могли б довідатись, кого та жінка символізує і завіщо її сатана переслідує. Але сцена з приходом на світ Христа дає нам історичний фон, по якому ми пізнаємо як саму жінку, так рівно ж і причини ненависти змія до неї.

Отже, як бачимо, це видіння дуже складне і вимагає докладної і пильної аналізи, як рівно ж ґрунтового знання слова Божого, щоб його зрозуміти. Але католицька церква не хоче завдати собі труда, щоб докладно дослідити слово Боже, а вихоплює з нього де-не-де вигідний для себе віршик з цілості, фальшиво його пояснює і на такій фальшивій інтерпретації будує свої догмати. Так вона зробила і з цим віршом з Об'явлення 12:1.

ДОПИС ДРУГИЙ

Ніби, отці церкви підтверджують вознесення Марії.

В цьому дописі, ксьондз той насам перед попереджує, що він не буде брати доказів з апокрифічних евангелій і з легенд. І слушно, бо хто ж в байки буде вірити? І що за докази можуть бути в легендах та апокрифах? Отже, читач напевно буде сподіватись, що він буде брати докази з правдивих канонічних Євангелій. Та де там; не приточив він з Євангелії ані одного віршика. Бо й не міг він цього учинити тому, що про вознесення Марії в Святому Писанні нема ані слова, ані натяку.

Але дає він зате ось який аргумент (передаємо його думку в вільному перекладі): Католицька церква має реліквії з найдавніших часів, але з Марії нема нічого навіть часточки одежі, чи якоїсь іншої речі, навіть волосся з неї нема. А, однак, не можна уявити собі, що Бог захотів би відмовити церкві того щастя мати в себе тих найдорожших останків Матері Божої, коли б вони не були відібрані землі (дослівно: "gduby nie byly wydarte ziemi!"). Все забрав Бог до неба: і душу й тіло, одержу і всі інші речі, які до неї належали.

Цей аргумент до смішного наївний. Бо ж само собою розуміється, що в міру того, як в католицькій церкві назрівало поняття, що Марія воскресла і була взята на небо, то мусіли зникати й реліквії з неї. Бо наявність реліквій перечила б вознесенню. Бо ж ясно, що не могла

Марія, скажімо, з одною головою піти на небо, а другу позоставити на землі, як реліквію. А тому, й дитина зрозуміє, що католицька церква, пославши Марію на небо, мусіла одночасно повикидати з неї реліквії. Але кульмінаційний пункт наївності цього аргументу полягає на тім, що не тільки сама Марія з тілом і душею пішла на небо, але була забрана також її одежа і всі речі, що належали до неї.

Не треба й удоводнювати, що це нісенітниця. Бо вистарчить тільки пригадати воскресіння Христа, то й пригадаємо, що все, що було на Ньому, позосталося у гробі (Ів. 20:4—7). Воскресле, нетлінне тіло не потребує вже тлінного одягу. Воно отримає небесний, нетлінний одяг. Отже, безперечно, що й одежа Марії позосталася б, коли б вона й справді воскресла.

Подруге, що вона там у небі буде робити зо всіма іншими своїми земними речами? Хіба зложить їх у небесний архів? Адже ж ми знаємо, що в часи земного життя Марії, різні речі домашнього вжитку були дуже примітивні. Вже наші речі без порівняння кращі й доскональші від тамтих, і то вони є ніщо в порівнянні з тим, що буде в небесах (I Кор. 2:9). Навіщо ж тоді Марії на небесах пригодилося би земне примітивне барахло? Що вона там буде робити, скажімо, з веретеном, глиняним збанком на воду, деревяною ложкою і т. д.? Чи ж не ясно, що католицька церква звичайно пересолити? Бо, як би Бог, разом з Марією, мав забрати до неба усі речі, які належали до Марії, то чому Він не забрав вже й тієї хати, де вона жила. Тоді Марія вже цілком почувала б себе на небі, як в Назареті.

Другий аргумент ксьондза такий, що вже, ніби, в сьомому віці святкували вознесення Марії, а свято те запровадив на сході східно-римський імператор Маврикій в 602 році а в Римі та Італії запровадив це свято папа Сергій I в 687—701 роках.

Отже, в цьому аргументі кидається у вічі факт, що першою людиною, яка взялась офіційно й широко впровадити в народ віру в вознесення Марії, був не єпископ а імператор, цебто, не духовна особа, а світська. Католицька церква навчає, що власне вона є неомильна в ділах віри, а особливо її папи є неомильними. А тут виходить, що ані католицька церква, ані її папи не додумались запровадити подібного свята на честь вознесення Марії, а додумалась до цього світська людина. Аж допіро через яких 85 років почав і папа застановлюватись над цією справою. Отже, в даному випадку, не папа і не церква навчила імператора, як треба вірити в Марію, а імператор навчив папу і церкву.

А тимчасом ми знаємо з історії, що той імператор Маврикій був войовничою і деспотично-жорстокою людиною, проти якого бунтувалось навіть його власне військо. А тому, що може мати до говорення в ділах віри подібна людина? Або яке поняття міг мати цей кровопивець про дух Христової науки? Тож цілком ясно, що для правдивих християн еретицьке впровадження імператором нової науки, не може бути ані авторитетним ані обов'язковим

Про папу Сергія I також знаємо, що він не дбав про волю Божу і не рахувався з принципами Господнього слова. Він був прихильником новотворів в релігії. Отже, він обстоював

поклонення іконам і поборював іконоборство, хоч Святе Писання ясно і рішучо забороняє поклонення "твориву людських рук". То й нема нічого дивного, що цей папа пішов за прикладом імператора і впровадив в своїй церкві віру, яка не має ніякої підстави в Святому Писанні.

Адже ж католицькі легенди (релігійні байки) навчають, що, коли Марія вмерла і її поховали, то не було при тому апостола Хоми. Коли ж він прибув, то конечно захотів зобачити Марію, хоч померлу. І ось, коли на його просьби, апостоли відкрили гріб, не знайшли вже там її тіла, але повно квітів, що видавали з себе небесний запах.

Це мало б означати, що Марія вмерла і воскресла ще при життю апостолів. А ми знаємо, яке значення надавали апостоли воскресінню, наприклад, Христа. Вся сила їхньої віри й їхньої проповіді опиралась, власне, на факті воскресіння Христа. І якже вони, ті апостоли, з такою ревністю свідкуючи про одне воскресіння, ані слівцем не згадали про друге. Чи воно не заслуговувало на їхню згадку? Ні, коли б Марія дійсно воскресла і була б узята на небо, то апостоли про це не мовчали б, вони свідчили б про її воскресіння на рівні з воскресіння Христа і ми сьогодні про нього знали б не з католицьких байок а з авторитетних свідоцтв апостолів, записаних в Святому Писанні.

Вже в 5 віці папи, цебто римські єпископи, претендували на первенство. В 6 віці папство остаточно утвердилось, а в кінці 7 століття, коли то жив і діяв Сергій I, папство вже було в повній силі. Сьомий вік належав вже до тих віків, коли в церкву широким потоком напли-

вали людські видумки і установи. А тому й новотвір папи Сергія I не є жодним аргументом для християн, що свою віру опирають на науці Нового Заповіту, а не на людських вигадках.

Накінець третій аргумент ксьондза, що ніби, отці церкви, свідкували про воскресіння і вознесення Марії. Ксьондз наводить імена таких отців церкви, як Юстин, Тертуліян, Кирил Єрусалимський, Єфрем Сирійський, Єпифан, Ернім, Августин і інші. Всі вони, ніби, мали проповідувати, що Марія була взята на небо з душою і тілом. Однак, ксьондз не приточив ні однієї цитати з їхніх проповідей чи їхніх творів, бо він їх приточити й не міг тому, що всі отці церкви перших 4 століть признавали Марію як святу, але звичайну жінку (Думки деяких отців церкви про Марію наведені на початку цієї брошури). А коли б навіть отці церкви й дійсно висловилися б на користь католицької науки про воскресіння і вознесення Марії, то й вони не могли б змінити того, що написано в Слові Божому. Але таких свідоцтв нема, а ксьондз просто надуживає довір'я своїх читачів. Однак, деяких "отців" церкви він цитує, але й тут є надужиття довір'я читачів; бо ж тими, ніби отцями церкви є духовні пізніших часів і то, розуміється, духовні католицької церкви. А такі "отці" не вважаються вже отцями церкви.

І ось, один з таких "отців", Григорій Турський, мав висловитись так: "Марія була перенесена до раю серед співу хорів ангелів проваджена Господом". Це він висловив десь біля 585 — 595 року.

Отже, поперше, в цьому вислові нема нічого сказано про воскресіння чи вознесення в тілі

Марії. А про те, що Марія була перенесена в рай по її смерті, нема жодного сумніву. Бо ж не тільки Марія, а всі святі переносяться в рай по смерті (Лук. 16:22). Коли б, однак, Турській і мав на увазі вознесення Марії в тілі, то і в цьому не було б нічого дивного, бо в 6 столітті ідея про вознесення Марії вже існувала і на сході імператор Маврикій навіть свято на честь вознесення Марії запровадив. Що ж дивного, що такий Григорій Турській міг бути послідовником ідеї імператора, коли навіть римські папи сталися послідовниками тієї ідеї.

Другий, процитований ксьондзом вислів, Андрія Критського, який підтверджує вознесення Марії, походить аж з кінця 7 століття. А в той час папа Сергій I якраз запроваджував у католицтві свято на честь вознесення Марії. То й не диво, що й Андрій Критський висловив погляд тодішнього вищого католицького духовенства.

Накінець, ксьондз сам стверджує, що віра у вознесення Марії існує в католицькій церкві 13 віків. А це значить, що перших 6 віків християни не знали про таку науку, як воскресіння і вознесення Марії з тілом на небо. І в цьому твердженні ксьондз виявив історичну правду. Бо коли б про цю науку знали були апостоли і взагалі перші християни, коли б вони в ту науку вірили і ставились до Марії так, як сьогодні ставиться католицька церква, то було б абсолютно неможливим, щоб вони про те мовчали і щоб не було про те найменшого натяку в цілому Новому Заповіті. Якщо католицька церква признає за Марією божеські прикмети, то й розголошує вона про них по цілому світі,

і сьогодні пересічний католик далеко більш знає дещо про Марію, ніж про Христа. Чому ж тоді апостоли зробили таку кривду Марії, а з нею і всій церкві, що нічогосінько про неї не написали?

Але католики пробують вийти з цього положення таким чином, що вияснюють, ніби, її вознесення сталось тоді, коли вже Новий Заповіт був написаний. Але, одночасно вони розповідають небувалі речі, які ніби, чинила Марія за життя, цебто, власне, тоді, коли Новий Заповіт писався. І що ж? У ньому описані події багатьох звичайних святих, а про якісь події Марії знов таки нема й згадки. Останній раз вона згадується в Діях св. апостолів 1:14, де вона була на спільній молитві з апостолами і на тому обриваються всякі згадки про неї. Є рішучо неможливим, щоб її апостоли просто з'ігнорували. Найпевнішим є те, що Господь, передбачуючи, що з Марії зроблять богиню, звичайно не дав їй таких дарів, щоб вона себе могла чимнебудь проявити, а тому й не було чого писати про неї. Можливим також є, що вона скоро після зіслання святого Духа померла, її поховали і на тому й закінчилась її земна історія. Є один незаперечний факт, що в Новому Заповіті нема нічого написано ні про діла Марії, ні про її воскресіння і вознесення. І апостоли, надхненні самим Богом, сповнені Духа Святого, не могли зробити помилки, щоб нічого не згадати про "царицю" небесну, про "відкупительницю" людства і т. д. Помилка не в апостолів, а в католицькій церкві, яка відступаючи що раз від Бога, творила собі нових богів і богинь.

Але про Марію мовчали не тільки апостоли,

а й інші отці церкви і християнські письменники перших віків. Цей факт, як було згадано, підкреслює і ксьондз але він цю “дискретну мовчанку” пояснює розвагою тих письменників, мовляв, “у тих бо часах появились еретики, що заперечували божество Христа, а тому християнські письменники залишили матір у тіни, щоб тим більше підвищити Божого Сина”.

Такий аргумент не витримує найменшої критики і сама католицька церква його заперечує. Адже ж сьогодні таких еретиків, що “заперечують божество Христа” є непомірно більше, як у часи апостолів. В самій католицькій церкві є мільйони “правовірних” католиків, які не вірять у божество Христа. Нам приходиться зустрічатися з католиками на кожному кроці і виносяться враження, що кожен третій католик не вірить у божество Христа. Чому ж, у такому разі, католицька церква не йде за прикладом християнських письменників із перших віків і не захоче “дискретну мовчанку” про Марію, “щоб тим більше підвищити Божого Сина”?

Сьогодні католицька церква робить навпаки. Власне для того, що безбожництво шириться по цілому світі і в католицькій церкві також, то папа Пій XII знайшов, що це найбільше відповідний момент для оголошення нового догмату про вознесіння Марії; як, ніби, цей догмат мав би врятувати світ від безбожництва.

Що цей останній аргумент ксьондза є абсолютно нелогічний, видно й з таких міркувань, що для того, щоб одну правду підкреслити, цілком не треба другу ігнорувати. І, коли ми

одну частину правди “дискретно” промовчимо, то хіба друга частина правди стане від того яснішою? Тож Сам Христос висловився: “бо годиться нам виповнити так **усю правду**” Мат. 3:15). Знов апостол Павло написав: “як **нічого корисного я не минув**, щоб його вам звістити й навчить вас прилюдно й у хатах” Дії 20:20). Або “я не вхиливсь об’являти вам **усю волю Бо-жу**” (Дії 20:27).

Чи ж не ясно з цих слів, що належиться “виповняти **усю правду**”, звіщати **все корисне**” й “об’являти **усю волю Бо-жу**”. А з цього такий висновок, що якщо апостоли та інші святі письменники про щось не писали, то вони мусіли то вважати за **неправдиве, не корисне і не згідне з волею Бо-жою**. Отже, про Марію вони не написали нічого такого, про що навчає католицька церква, а це значить, що всього того й не було, чи просто сказати, що та католицька наука неправдива, некорисна і незгідна з волею Бо-жою. Бо коли б воно було інакше, цебто, щоб католицька наука про Марію була правдива, корисна і згідна з волею Бо-жою, то ті, що дбали, щоб “виповнювалась **уся правда**”, “щоб **не минути нічого корисного**” і “щоб об’являти **всю волю Бо-жу**,” не минули б також і цієї “католицької правди.” Вони безперечно написали б про неї докладно, щоб “еретики” не могли її заперечувати й відкидати. Коли б навіть апостоли не передбачили тих “еретицьких” нападів на католицьку церкву за обоготворення Марії, то Дух Святий, Який давав надхнення апостолам писати слово Боже, напевно це передбачив би і спонукав би їх дещо написати. Але в Святому Писанні як рівнож у писаннях

отців церкви перших віків нічого такого про Марію нема, про що навчає католицька церква. Ясно, що то все звичайні католицькі видумки, “свята” неправда чи ідолопоклонницька фантазія.

Ще й таку нелогічність висловив у цьому дописі ксьондз: “Однак, належить зазначити, що еретики, які фальшували науку про Христа, вірили ще в **вознесіння** Марії, а тому церква не бачила потреби обороняти ту правду, яку ніхто не атакував.”

Цим аргументом ксьондз силкується вияснити причину мовчанки про Марію в перших віках. Але це просто нісенітниця, щоб еретики

не вірили в воскресіння і вознесіння Христа, а вірили у воскресіння і вознесіння Його матері. Невже ж ті еретики по відношенню до Христа — були еретиками, а по відношенню до Марії — були католиками? А, однак, ксьондз має слухність, що науку про вознесіння Марії ніхто не атакував. Бо такої науки тоді не було, а тому не було чого атакувати і не було чого боронити.

**
*

ДОПИС ТРЕТІЙ.

“Тіло Марії не могло знищитись.”

У цьому дописі ксьондз опирається переважно на сентимент люський. Він намагається намалювати перед нами образ кохаючого Сина, який не міг допустити, щоб те тіло, з якого Він взяв своє тіло, зараз згнило і обернулось в порошок. “Як,” — викликає ксьондз, — “Христос міг допустити, щоб ті уста й очі, які Він цілував; ті руки, які пестили Його й опікувались Ним могли згнити? Тож навіть людський син, будучи на небі, коли б міг забрати туди свою матір з тілом і душею, то напевно забрав би. Тим більше Син Божий, Який міг це зробити, а тому **напевно зробив.**” *напевно, но не точно.*

Аргумент, як бачимо, дуже слабкий. Бо той факт, що Бог щось може зробити, цілком не означає, що Він напевно то і робить. Адже ж Бог міг би змусити покаятись кожного грішника і так спасти його. А Бог **хоче**, щоб усі люди спаслись (I Тим. 2:3-4). Однак, помимо того, що Бог **може** і **хоче** спасти людей, не робить цього насильно, не змушує, а лише лагідно закликає.

Що ж до тіла Марії, то, по людському, ксьондз, ніби, має рацію, але це тільки показує його необізнаність зі змістом і духом святого Писання. Бог не кохається в тілі людини, а в її душі. Говорячи навіть про своє власне тіло, Спаситель сказав: “То дух, що оживлює, тіло ж не помагає нічого” (Ів. 6:63). Також

апостол Павло сказав про Христове тіло таке: "Через те відтепер ми нікого не знаєм за тілом; коли ж ми й знали за тілом Христа, то тепер ми не знаємо вже!" (II Кор. 5:16). Взагалі земне тіло, чиє б воно не було, воно не може оділичити Божого Царства (I Кор. 15:50). Мусить наступити переміна: тлінне і смертне тіло мусить зодягнутись у нетління і безсмерття (I Кор. 15:52-54). І сам Христос цю перемену мусів пережити, бо й Його тіло перед воскресінням було тлінне і смертне. Ця переміна мусить також доконатись і на Марії. В цьому, зрештою, нема суперечки, суперечка є тільки відносно часу. Католицька церква навчає, що ця переміна сталась з Марією через три дні після її смерті, а ми віримо, що це станеться в прихід Христа, як написано (I Кор. 15:20-23).

Ксьондз не взяв під увагу, що від хвилини, коли гріх увійшов у світ, то увійшла і смерть, і як гріх так і смерть розповсюдились на всіх людей. А тому: ніяка людина не могла захватитися від гріха і смерті. Отже, і Марія підлягала гріхові і смерті, Оправдання і спасіння прийшло людям тільки і виключно через Христа (Рим. 5:12-19).

Бог не є заінтересований смертним земним тілом людини і це цілком не означає недостатку любови Бога до людини. Тисячі святих, яких світ цілий не був гідний, тяжко страждали тілесно, а потім згинули мученичою смертю (Євр. 11:36-40). Чи це означало, що Бог їх не любив? Бог їх безперечно любив самою ніжною любовю, не менше ніж Марію, однак не позабрав Він їх до неба з тілом і душею.

Опираючись на свій сентимент до тіла,

ксьондз доказує, що знищення тіла Марії було для неї "незаслуженою карою і найбільшою неславою." Чому? Чи ганебна і мученича смерть величезної кількості святих, які ганебно згинули за Христа і Євангелію, і їхні тіла обернулись в порошок, була для них "заслуженою карою" і втратою слави? Ніколи! Навпаки, чим більші страждання і ганьба дітей Божих, тим більшою буде їхня слава (Рим. 8:16-18, II Кор. 4:17, I Пет. 4:13-14). Тож і Марія матиме ту саму славу, що й усі інші святі, але не іншу. І отримають вони її як написано: "Коли явиться Христос, наше життя, тоді явитесь з Ним у славі і ви" (Кол. 3:4).

Далі, той ксьондз удоводнює, що Марія не була б подібною до Христа, коли б вона не була взята з тілом на небо. Ксьондз, як бачимо, вірить лише в уподібнення зовнішні. А, тимчасом, слово Боже навчає, що всі святі, коли воскреснуть у прихід Христа, будуть подібні до Нього (I Кор. 15:47-49, Фил. 3:20-21, I Ів. 3:2). Та не тільки в небі, а вже тут на землі образ Христа має відбиватися в правдивих християнах (Гал. 4:19). Але це цілком не означає, що всі ті віруючі повинні докладно пережити те саме, що й Христос. Бо, якщо католики конечно хочуть уподібнити Марію до Христа в зовнішніх проявах, то мусіло б це уподібнення розпочатися не тільки після смерті, а й до смерті. Отже, вона мусіла б подорожувати і навчати людей, як це Христос робив; uzдоровлювати хворих і чинити інші чуда; бути зненавидженою юдейським духовенством, арештованою, осудженою, змученою і розпятою. Але цього уподібнення до Христа при життю Марії не

було, то чому воно мало б статися після смерті?

Але ми безперечно віримо, що Марія була подібною до свого божественного Сина, та не в зовнішніх об'явах, а у внутрішньому устремлінні духа до Бога. І віримо, що в прихід Христа Марія воскресне разом з усіма святими, отримає своє нове нетлінне і прославлене тіло і стане тоді й на зовні подібною до свого Сина.

“О на це ще задовго прийдеться їй чекати”, — скажуть католики. — “То була б кривда матері Христа, щоб Він зрівняв її з іншими святими!”

Помиляєтесь, католики, не знаючи Писання ані сили Божої. Передусім, час має значення тільки у нас на землі. У вічності, у Господа час не грає ніякої ролі. У Господа один день — немов тисяча літ, а тисяча літ — немов день один (ІІ Пет. 3:8). Отже, для Господа не робить ніякої різниці воскресити людину через три дні після її смерті, чи через три тисячі літ. Але, помимо того, у Бога є свій порядок і свій час; і час воскресіння усіх святих призначений на час приходу Христа. І той факт, що Марія не воскресла тоді, коли думають католики, а воскресне допіро в прихід Христа, цілком не позбавлює її належної їй хвали і слави.

Але ось, в цьому третьому дописі ксьондз знов зпромігся приточити один текст зі Слова Божого, який говорить, що в момент смерті Христа, багато святих воскресли і багатьом з'явилися (Мат. 27:52-53).

Він пише, що загально вірять, що ті святі не вернулись назад до своїх гробів, а пішли до неба з тілом і душею разом з Христом підчас Його вознесіння. Однак, ксьондз сам не має

абсолютної певности, що так воно було, а каже: “Коли б та загальна віра виявилась правдивою, то чи можна допустити, щоб Марія меншою була від тих старозаповітніх святих і не заслужила собі на раніше воскресіння і вознесення до неба? Чиж би Христос вділив тієї ласки меншим святим, а відмовив її тільки Своїй непорочній матері?”

Міркування ксьондза було б логічне, коли б та “загальна віра” католицька, розуміється, “виявилась правдивою.” А що, як вона є неправдива? А що вона є безумовно неправдива, на це ми маємо докази в Святому Писанні. Власне про тих старозаповітніх святих, і то найбільших святих, читаємо в листі до Євреїв в 11 розділі, при кінці якого знаходимо такі слова: “І всі вони, одержавши засвідчення вірою, **обітниці не прийняли**, бо Бог передбачив **щось краще про нас, щоб вони не без нас досконалисть одержали**” (Євр. 11:39-40).

Чи ж не ясно з цих слів, що ті святі не увійшли в небо в повну досконалисть славу. Не написано, в яких тілах ті святі воскресли і не написано, де вони потім поділись, а тому ніхто нічого про них не знає. Це Божа таємниця. Ми певні, що Господь їм кривди не зробив і вони знаходяться в доброму місці. Але нагороду, повну славу і досконалисть вони одержать разом з нами в прихід Христа. З цього бачимо, що ті святі не попередили Марію, ані нікого іншого з святих. Бо всі святі разом будуть схоплені на хмарах на зустріч Господню в повітрі (І Сол. 4:15-17). Власне тоді, разом з усіма святими, явиться і Марія в повній своїй, належній їй славі.

Вже ми згадували, що порядок воскресіння буде такий: Христос воскрес, а потім воскреснуть Христові під час Його приходу (I Кор. 15:20-23). Марія, безперечно, належить до „Христових”. До „Христових” належать і старозаповітні святі. Бо так, як ми спасаємось вірою в Христа, що вже був прийшов як Спаситель на цей світ, так старозаповітні святі спасались вірою в Христа, що мав прийти (Євр. 11:24-27). Отже, всі „Христові” воскреснуть під час другого приходу Христа і тільки тоді воскресне і Марія.

Міркування ж ксьондза, що як, мовляв, так може бути, щоб „менші святі” воскресли, а мати Христа, цебто „велика святя” чекала аж на прихід Христа, неслухні, як бачимо з попередніх наших аргументів. Але вони неслухні ще й тому, що написано, що Іван Хреститель був найбільшим із усіх святих Старого Заповіту, але **найменший у Божому Царстві**, цебто в Царстві Христа, **більший від Івана Хрестителя** (Мат. 11:11). Отже, новозаповітні святі без порівняння більші від старозаповітніх. І, однак, старозаповітні („менші”) святі воскресли, а новозаповітні („великі”) — мусять чекати на прихід Христа.

Тож, виходить, що логика Божа не така, як католицька. Вже в Старому Заповіті Господь сказав: „Мої думки — це не ваші думки, та й ваші дороги — не Мої дороги... Але як небо висше землі, так дороги Мої висше доріг ваших, і задуми Мої висше задумів ваших” (Іс. 55:8-9).

Ще один текст приточив ксьондз і, як звичайно, покатолицьки, перекутив його. Напи-

сано: „Не попустиш Своему святому побачить зотління” (Пс. 16:10). Кожен ясно бачить, що це пророцтво відноситься до одного святого і апостол Петро відносить його до Христа (Дії 2:25-31). А ксьондз каже, що воно сповнилось на Христі, а також на Марії. Ксьондз, як видно, думає, що Бог не рахується зі словами, так як і він? Але ми можемо його запевнити, що Бог у Своїх пророцтвах докладний і, коли б Він мав на увазі тіло Христа і Марії, то напевно сказавби: „Не попустиш **Своїм святым** побачить зотління” а не **“Своему святому”**. 1.
2.

**

ДОПИС ЧЕТВЕРТИЙ

Прославлення душі Марії

У цьому дописі ксьондз доказує, як Бог прославив душу Марії в небі. Ми, віруючі по Євангелії, принципово нічого проти цього не маємо. Ми глибоко віримо в святість Марії, яку вона отримала по вірі в Христа Ісуса, а тому безперечно, що душа її знаходиться в небесній славі, хоч не в такій, яку вона отримує разом з усіма сьятими в прихід Христа. А тому мусимо звернути увагу на ті моменти, де ксьондз сильно ту славу пересолив.

Так він називає Марію “царицею всіх святих,” яких перераховує групами:

1) Вона, ніби, “цариця анголів,” бо “перевищує їх вірністю Богові.”

Нема найменшої підстави в Святому Писанні припускати, що так є. Ксьондз не знає, яка вірність анголів і яка була вірність Марії, а тому не може робити й порівняння. Ми, однак, певні, що не один з вірних анголів ніколи й думки не допустив незгідної з волею Божою. Але Христос кілька разів мусів заперечити Марії. А це значить, що її заміри, слова і дії не були згідні з волею Божою.

“Чому ви шукали Мене? Хіба ви не знали, що належить Мені бути при справах Мого Отця?” Так відповів 12 літній Ісус Своїй мамі, коли вона докоряла Йому за те, що Він залишився в Єрусалимі на бесіді з первосвященниками (Лук. 2:48-50). Чи ж не виявляється з цього, що Марія не розуміла “справ Отця”

її Сина?

“Що тобі, жінко до Мене? Не прийшал ще година Моя!” — сказав Ісус Своїй мамі на весіллі в Кані Галилейській, коли вона поспробувала посередничити між Ним і господарями в справі потреби вина (Ів. 2:3-4). Значить, знов таки, Марія не розуміла, що Христос посередництва чийого б то не було не признавав, а також не розуміла Божої години.

“Хто Моя мати?” — сказав Христос, коли Його мати, не розуміючи ваги науки Христової, хотіла говорити з Ним тоді, коли Він був найбільш зайнятий (Мат. 12:46 50).

І, накінець, Марія повірила, що Син її “несамовитий,” коли пішла разом з іншими дітьми своїми, щоб взяти Його (Мар. 3:21, = 31-35). Чи такий факт свідчить про вірність Марії, коли вона, знаючи божественне походження свого Сина, могла допустити думку, що Він “несамовитий?”

Отже, з цих усіх фактів, поданих в Євангелії, ясно виявляється, що Марііна вірність далеко не дорівнює ангольській, а тому вона й не може бути їхньою царицею. Така ідея, що Марія є царицею анголів, є звичайною католицькою фантазією.

2) Вона, ніби, “цариця патріархів” своєю “незломною вірою.”

І цього не можна удowodнити на підставі святого Писання. Навпаки, є багато написано про віру патріарха Авраама, який названий “батьком усіх віруючих” (Рим. 4:11-12). Отже, якщо він батько “усіх” віруючих, то значить і Марії, бо й її треба до тих “усіх” віруючих зарахувати. Якже, після того вона може бути

“царицею” Авраама, батька своєї віри?

3) Вона, ніби, “цариця пророків” своєю точністю в переказуванні слова Божого.

Ми не знаємо, де католики вишукали пророчі дари в Марії? Навпаки, ми знаємо, що коли ангол повідомив її, що від неї народиться Месія, вона запитала ангола: “Як же станеться це, коли мужа не знаю?” (Лук. 1:34).

Питання, що правда, цілком натуральне, але воно показує, що Марія не знала пророцтва про себе. А є ж написано, що “невинна дівиця почне в утробі та й породить Сина, й дадуть ім'я Йому Еммануїл” (Іс. 7:14). Коли б Марія про те пророцтво знала, то не поставила б анголові згаданого питання.

А потім, є ще згадка в Євангелії про коротеньку молитву хвали, яку Марія висловила, будучи в одвідинах Єлисавети. Більше ніяких пророцтв чи хоч би наук слова Божого, які б вона висловила, Слово Боже не згадує, а це значить, що їх і не було. Бо коли б вони були, то Той самий Дух Святий, який дав би їй надхнення до пророкування, подбав би про те, щоб те пророкування було записане й лишилось для всіх поколінь людства.

Якже, в таких разі Марія, не висловивши ні одного пророцтва, може бути “царицею” пророків, які дійсно великі речі провістили? Все це католицькі видумки!

4) Вона також має бути “царицею” апостолів своєю неустанною ревністю.

Цікаво, де, коли і в чому проявилась у Марії та апостольська ревність? Вона ніколи апостольською працею не займалась. Вона не була покликана на це діло, і їй, як матері, на-

віть не випадало навертати людей до віри в свого Сина.

В дійсності, найбільш з усіх апостолів працював апостол Павло (I Кор.15:10, II Кор. 11 :23). І, однак, навіть він не вважає себе царем апостолів, а найменшим поміж ними (I Кор. 15:9). Тим більше Марія не може бути царицею апостолів, не маючи нічого спільного з їх працею.

Читаємо, що всі віруючі, церква Христова збудована на основі апостолів і пророків, де наріжним каменем є Сам Ісус Христос (Єф. 2: 20-22). Отже, як бачимо, що в основу церкви входять апостоли і пророки. Католики ж називають Марію царицею як одних так і других. А тим часом, Слово Боже, згадуючи піданих, цілковито промовчує про їхню царицю. Чи було б це можливе, коли б вона дійсно тією царицею була? Не Марія, а Христос Сам є царем усіх і в будові церкви є “наріжним каменем,” то Він і згадується скрізь.

Імена апостолів написані на підвалинах Нового Єрусалиму (Об. 21:14), але “цариці” їхньої знов ніде не видно; нема про неї ані згадки в описі Нового Єрусалиму. Словом, католики і тут перебрали міру, і ненавмисне насміялися з Марії, даючи їй невластивий і неналежний їй титул цариці апостолів.

5) Накінець, вона також, ніби, “цариця” мучеників своїм непорочним мужеством.

Марія безперечно багато мусіла пережити душевних мук при хресті свого Сина. Це докладно може збагнути кожна мати, яка пережила б те саме, коли б розп'яли її сина. Дивлячись на муки Сина свого, на знуцання наї-

Ним Його катів, на ганебну смерть, Марія навіть захиталась у вірі, що підтверджують багато отців церкви. Однак, її страждання були морального характеру, а мучениками прийнято називати тих, що приймали фізичні муки, від яких і померли. Таких мук Марія не пережила і мученичою смертю не вмерла, а тому фактично, мученицею вона не є. Мільйони матерів втратили своїх дітей. Тисячі тих дітей згинули жахливою смертю на очах своїх матерів і, однак, ніхто тих матерів мученицями не називає. То чому, із всіх матерів, тільки Марії має прислужувати така привілеія, щоб за її душевні переживання із-за смерти Сина, зробити не тільки мученицею, але й "парицею" мучеників? Мусять католики знати, що в Бога неправди чи несправедливості нема. Були матері, що навіть більше терпіли над долею своїх дітей, ніж Марія; бо Марія, все-таки, пережила смерть свого Сина, а тисячі матерів згинули разом з своїми дітьма від страшної внутрішньої муки. Де католицька церква взяла ту мірку, щоб зміряти переживання усіх матерів і окреслити, що переживання Марії найбільші? А тому, рішучо заявляємо, що Марія не може бути "царицею" мучеників, не будучи сама мученицею!

Чи ж не ясно з усіх цих прикладів, що католицька церква цілком не слушно піднесла Марію до рівня "цариці" над усіма святими. Цим та церква не тільки не звеличує душі Марії, а принижує її. Ми, розуміється, є певні, що Марія ніколи не мріяла про ті, неналежні їй титули, перебуваючи на землі і не прийме їх і на небі. Вона, безперечно, щаслива, що ласка Божа власне її вибрала за матір Сина Божого, однак,

вона не може зрівнятись з вірністю анголів, з вірою патріархів, з предсказаннями пророків, з ревністю апостолів, ані з стражданнями мучеників. І це не прославляє людини, коли вона присвоює собі не належні даровання і чесноти. Кожна людина славна на своєму місці. Марія досить має слави вже в тому, що вона матір Господа нашого. Так нам її виявляє Слово Боже і так ми будемо в неї і вірити. Не будемо, як католики насміхатися з неї, називаючи тим, чим вона не є.

Одного разу певен чоловік підійшов до офіцера і, звертаючись до нього, сказав: "Пане генерале!" Але той зараз його перервав: "Я не генерал!" Тоді, любитель титулів, сказав: "Ну, то пане полковнику!" "Друже, я й не полковник, я тільки поручник!"

Отже, бачимо, що навіть світська людина не хоче користати з неналежних їй титулів; тим більше свята, скромна і смиренна матір Господа ніколи не прийме не належного їй. Але католики подібні до того чоловіка, що готовий зробити з поручника генерала, помилково думаючи, що тим підносять славу Марії.

ДОПИС П'ЯТИИ

Прославлення тіла Марії

В цьому дописі ксьондз уже пробує дати докази, чому мало бути прославлене тіло Марії? Таких доказів він приточив три.

1) "Тіло Марії було знаряддям її душі в виконанню стільки доброго, в практикованню чеснот найбільш взнеслих, героїчних і недосяжних. А тому слушно, що воно злучилось з душою і взято до неба, щоб з нею разом отримати нагороду і небесну славу."

В цій заяві ксьондза є нелогічність. З одної сторони він слушно підкреслює, що тіло є лише "знаряддям душі" і на цій власне підставі виводить ідею, що воно мусить отримати нагороду разом з душою. А тим часом, ми знаємо, що на світі є сила силенна різних майстрів, дослідників, винахідників і інших. Всі вони в своїх працях вживають різне "знаряддя." Багато хто з них отримують різні нагороди за свої успіхи, але ми не знаємо випадку, щоб разом з майстром було нагороджено і його знаряддя. Знаряддя — річ мертва і воно робить тільки те, що задумає людина.

І тіло, як матерія, мертво само по собі. Його оживлює тільки душа. А тому, воно робить тільки те, що продиктує душа. З якої ж рації тіло як знаряддя має бути нагороджуване?

Навпаки, власне, нове, не смертне і славне тіло, яке отримують святі після воскресіння, буде нагородою для душі, а не нагородою для самого себе. Подібно тому, коли б добрий але

бідний майстер, за допомогою свого недосконалого знаряддя, зробив би якусь надзвичайну річ і отримав би в нагороду першорядне досконале знаряддя. Так слуги Христа, виконуючи волю Божу, живучи в смертельних тілах, отримують у нагороду не смертні тіла, щоб ще краще могли виконувати волю Божу.

Земне наше тіло називається "мешкальний намет," в якому живе душа. Коли той "намет" зруйнується, то маємо на небі дім нерукотворений та вічний, цебто нове тіло (II Кор. 5:1-10). Між земним а небесним тілом буде така різниця, як між наметом і домом. Отже, душа, яка добре, по Божому веде себе в "наметі," отримає в нагороду "вічний дім," але яку нагороду мав би отримати "зруйнований намет," Святе Писання не подає. І навщо нагорода "зруйнованому наметові"? Він просто буде замінений "вічним домом." Є ж написано, що "тіло та кров одідичити Божого Царства не можуть..." (I Кор. 15:50). А однак, католицька церква доказує, що Маріин "зруйнований намет" отримав нагороду разом з душою, яка в ньому мешкала.

Ми рішучо заявляємо, що воскресіння тіла ніякого святого не станеться для прославлення і нагородження самого тіла, а для прославлення і нагородження душі, подібно тому, як прекрасна одежа надягається на людину не для того, щоб людиною прикрасити одягу, а щоб одягою прикрасити людину (II Кор. 5:2-4 = Єстер. 6:7-11).

2) Другий католицькій доказ, чому Господь прославив Маріине тіло, такий, що Марія стільки натерпілась у своєму СМЕРТЕЛЬНОМУ

життю, що цілком натурально, що разом з душею було взяте і тіло до неба, щоб отримати достойну заплату і хвалу за стільки терпінь.” (Тут ксьондз приточив навіть текст зі Святого Писання — Рим. 8:18).

Отже, передусім, це цілком не натурально, що тіла мучеників і страждальців мають іти на небо разом з душею. Були страждальці непомірно більші, ніж Марія, а однак їх тіла в гробах ждуть на другий прихід Христа. Апостол Павло витерпів більше від усіх апостолів, а його тіло не пішло все таки до неба разом з душею (II Кор. 11:23-29). То чому Бог мав би зробити виняток тільки для Марії? Бог не дивиться на лице і не понизить більш заслужених навіть на користь матері Ісуса (Мат. 13:46-50).

Далі, ми вже ствердили факт, що Марія фізично не терпіла, а душевно. Її ніхто не бив, не катував і не мучив. Мучили її Сина і це їй, як матері, безперечно, справляло невимовні муки, але не тілу, а душі. І пророк сказав: “і меч **душу** прошиє самій же тобі” (Лук. 2:34-35). Отже, “душу,” а не тіло.

Чому ж тоді за страждання душі Марії мало б бути нагороджене тіло, яке не страждало? Це ж несправедливо, щоб за заслуги одного отримував нагороду другий, який її не заслужив. Притім, навіть страждання душі Марії були дуже короткотривалі, цебто найбільше 4 дні, від схоплення Христа до Його воскресіння. Не знаходимо ми причин, чому Марія мала б страждати перед схопленням її Сина і після воскресіння Його? Отже, весь цей вислів ксьондза, що “Марія стільки натерпілась у своєму

смертельному життю...” не відповідає правді.

Ще є й така в цьому аргументі ксьондза суперечність: на початку він удоводнював, що Марія була абсолютно безгрішна, а тому й **несмертельна**. Померла ж вона, ніби, добровільно тільки для того, щоб, і під цим оглядом, бути подібною до свого Сина і прийняти також **уділ у відкупленні людства**. А тут нараз такий вислів: “Марія стільки натерпілась у своєму смертельному життю.”

Якже ж то в дійсності було: чи вона була смертельна чи несмертельна?

Коли б вона була несмертельна, то не могла б умерти навіть добровільно, так як не можуть цього зробити анголи (Лук. 20:36). Не могла вона також умерти за людські гріхи, щоб другий раз відкупити людство, бо за **всі гріхи** помер вже був Христос. Бог справедливий і ощадний, і Він ніколи не дозволив би, щоб за одну й ту саму вину була заплачена подвійна ціна, принесено дві жертви. Жертва Христа була вистарчаюча, а тому жертва Марії була б цілком зайва. А тому цілком ясно, що Марія не могла бути такою нерозважною, щоб своїм безсмертним життям заплатила ще раз за те, що вже було заплачено її Сином. А коли б навіть вона була такою марнотравною, то Бог не дозволив би на це.

А однак вона вмерла, і це є доказом, що вона була **смертельна**, що і ксьондз підтвердив своїм висловом. А смерть є завжди наслідком гріха (Рим. 5:12). **Чи не означає це, що Марія була таки грішна?** Наші читачі мусять знати, що бути грішним цілком не означає бути злочинцем. Адам і Єва не були злочинцями і ба-

гато гріхів не нарobili, а за один гріх непослуху Богові втратили рай і вічне життя. Так і Марія, вона не була грішницею в такому значенні, як звичайні жінки, але й не була безгрішною, як її Син. Вона була досить грішна, щоб потребувати Спасителя, як інші (Лук. 1:47), але була свята одночасно вірою в Спасителя. Марія, безперечно, належала до тих, що "чекали потіхи Ізраїля" (Лук. 2:25,38), цебто чекали Спасителя. Отже, вона була святою через віру в прийдешнього Спасителя, а по народжені Христа, вона була святою вірою в прийшовшого Спасителя.

3) Накінець, третій доказ ксьондза про те, що тіло Марії мусіло бути взяте до неба разом з душею, такий: "Тіло Христа, то тіло Марії! Тіло Марії, то тіло Христа! Отже, коли тіло Христа є прославлене в небі, то слушно, щоб також і тіло Марії, Його матері, було прославлене в небі разом з тілом Христа."

Цей аргумент тільки поверховно може видатися "слухним," а в дійсності він цілком не слухний. На остатньому суді виявиться, скільки то буде святих батьків, які підуть до неба разом зі своїм воскреслим тілом, а їхні діти, хоч і отримали своє тіло від їхнього тіла, підуть до пекла і навпаки, немало буде й таких дітей, що підуть до неба, а їхні батьки, хоч і дали їм своє тіло, підуть, однак, до пекла. А тому, такий аргумент, що тіло батьків, то тіло дітей, а тіло дітей, то тіло батьків, цілком не означає, що вони завжди мають бути разом чи то в небі, чи в пеклі. Хто не знає фактів, коли від хороших і побожних батьків народжувались погані і безбожні діти і навпаки, від поганих і злочин-

них батьків, родились нераз надзвичайно хороші і святи діти? А тому, хоч Христос і отримав Своє тіло від тіла Марії, то, однак, Він не був тим самим, що Марія. Марія була тільки і виключно людиною, а Христос був Богочоловіком, цебто Богом у людському тілі. А тому, нема ніякої підстави в аргументі ксьондза, що тіло Марії мусіло було бути взятим на небо зараз після її смерті хоч би тому, що її тіло — то тіло Христа.

Зрештою, Марія, безперечно, отримає своє небесне тіло разом з усіма святими в прихід Христа.

Таким чином, ми, перглядаючи ці аргументи ксьондза, переконались, що ні один з них не має підстави, щоб можна було хоч припускати, що Марія була взята на небо з тілом.

Далі, ксьондз описав ще й цілу церемонію підходу Марії до трону Христа і сядання по правниці Його.

Кожең хто читає щось такого, то мимо волі усміхнеться добродушно з фантазії ксьондза, яку він подає, однак, як чисту правду. Адже ж, всім відомо, що ніхто з живучих католиків ніколи в небі не був і тієї церемонії не бачив.

Але, одному зі Своїх апостолів, а власне Іванові, Бог дарував видіння відкритого неба, показав усіх святих на небі, престол Бога і Христа; але про Марію нема згадки нігде. І чи було б це можливе, коли б престол Марії стояв праворуч Христа, щоб апостол його не зауважив і не згадав? Ясно, що ні. Але Іван не тільки не бачив престола Марії праворуч Христа, він взагалі не бачив її, щоб десь вона там займала якесь особливе місце, щоб виступала як "цари-

ця” небесна, або хоч була на чолі святих. А, однак, вона там, безперечно, була, але разом з усіма святими, без якогось надзвичайного вирізнення. А тому, в такі фантастичні католицькі байки, вірити не приходиться.

На останок ксьондз підкреслює, що цю, ніби, правду оголосив “Заступник Самого Христа” *папа*. і це має бути, “безапеляційне і вічнотривале; хто ж у ту правду, церквою оголошену, одважився б сумніватись, то нехай такий знає, що він сам себе добровільно необережно вилучає з Христового царства і наражає свою душу на вічну погибель.”

Аж дивно, яку нахабність має це католицьке духовенство! Само видумує різноманітну ересь і ще загрожує “вічною погибеллю” тим, хто не захоче в ту ересь вірити. Передусім, Христос ніяких людських заступників не позоставив на цьому світі. Він Сам сказав: “І ото з вами Я повсякденно аж до кінця віку” (Мат. 28:20). Навіщо ж заступник там, де Христос є Сам? Іншим разом Христос сказав: “Бо де двоє чи троє в ім’я Моє зібрані — там Я серед них” (Мат. 18:20).

Тільки Дух Святий може заступити Христа, бо Він є одно з Христом, Він є Дух Христов (Ів. 16:7-15). Про Духа Святого Христос сказав таке: Він прославить Мене, бо Він візьме з Могого та й Вам сповістить” (Ів. 16:14).

Як бачимо, то Дух Святий ділає за одно з Христом. Так як Христос не Своєю науку приніс світові, а науку Бога — Отця (Ів. 7:16-18), так і Дух Святий “бере з Христового та й нам сповіщає.”

Отже, виходить така аналогія: правдивий

законний Заступник “Христа прославляє,” а самозванець — Марію; правдивий Заступник “з Христового бере і людям сповіщає,” а фальшивий — сповіщає свої видумки; і ще ті видумки мають бути “безапеляційними і незмінними.”

“Безапеляційне і незмінне” є тільки Слово Боже і тільки воно є обов’язкове для людей, а видумки пап та їхньої католицької церкви нікого не можуть обов’язувати, а подруге, багато з тих видумок самі ж папи і їхня церква змінювали.

В XII столітті в місті Болонья, в Італії, жив бенедиктинський чернець Граціян. Він написав величезний твір, який був доповнений пізніше ще іншими богословами і отримав назву: “Декрети Граціяна.” Один такий “декрет” гласить таке:

“Святая римська церква шанує канони, але не звязана ними і не підпорядковується їм. Як Ісус Христос, що дав закон, Сам його виповнив, але звільнив від нього Своїх апостолів, так і святителі першого престолола шанують канони, видані ними чи іншими за їх згодою, і виконують їх по смиренню, щоб інших заохотити, але часами показують своїми окресленнями, обмеженнями або прикладами, що вони — владики і встановителі цих самих канонів.”

І це слушно. Бо дійсно, хто встановлює свої власні “канони” чи догмати, той може їх і змінювати. Але, ще раз підкреслюємо, що такі “канони” не можуть обов’язувати нікого з людей і відтягати їх від вічного Слова Божого. Бог осудить людей не зате, що вони не будуть вірити в католицькі видумки, а зате, що не

будуть вірити Слову Його (Ів. 12:48).

Однак і ксьондзи бачать, що факт оголошення догмата аж в 20 віці, який мав доконатися в 1 віці є компромітуючий. Отже, і наш ксьондз постарався його так вияснити:

“Всі предвічні правди Божі є зложені як безсмертний завдаток у душі неомильної церкви, а які з них і коли мають бути офіційно оголошені, то вже Сам Бог децидує.”

Чи це не ересь, чи не цинічна брехня? Хто, коли й де чув або звідки вичитав, що Бог Свої правди зложив в душу якоїсь церкви? Тож церква є зібрання віруючих у Христа і кожен член церкви має свою власну душу, але про якусь душу, спільну для всіх членів церкви, ніде в святому Писанні не згадується. Притім, церква розкидана по цілому світі, а де знаходиться та її спільна душа? Чи не в Римі, часом? Тоді б, значить, виходило, що всі ті “правди Божі” зложені в Римі, очевидно, в папу?

О, бідні католики, дійсно, всі ваші, католицькі “правди,” зложені в папах, але Божі правди — ні! Бог зложив Свої правди в Своему Святому Слові — в Біблії. Притім, всі Божі правди, оголошені Христом і Його апостолами, обов'язують дітей Божих від початку до кінця. Те, що було необхідне для спасіння в першому віці, буде також необхідне і в останньому перед приходом Христа і навпаки, те, що було в першому віці непотрібне, то й сьогодні — непотрібне. Отже, коли без догмату про вознесіння Марії церква могла обійтись 1950 літ, то ясно, що могла б обходитись без нього й далі, коли б папі не захотілось чимсь відзначитись у світі.

Однак, цим своїм виясненням ксьондз ненав-

мисне підтвердив те, нащо ми звернули увагу в початку нашої критики цього догмату, а власне, що католицька церква не побудована на слові Божому, а на папських доматах. Він виявив, що “в душі неомильної (розуміється, католицької) церкви зложені всі Божі правди.” І історії відомо, скільки тих “правд” та “душа” вже оголосила, але скільки ще оголосить, цього ніхто не знає, навіть, напевно, і сама “душа неомильної церкви” не знає цього. Бо то буде залежати від фантазії, підприємчості і відвагі наступних пап, а також від потреби і вигоди католицької церкви. Є історичним фактом, що сьогодні католицька церква ані крихотки не подібна до самої себе з VI століття. А з цілою певністю можна сказати, що коли б світ ще проіснував 20 століть, то за той час католицька церква і її папи оголосили б ще стільки тих “правд,” що та церква стала б неподібною до сьогоднішньої так само, як сьогоднішня неподібною до апостольської.

На остаток накинувсь ксьондз з наріканням на реформацію, яка розірвала єдність католицької церкви; на лібералізм, який відкинув Христа і Його відкуплення; на комунізм, який відкинув взагалі всяку віру в Бога. Але найбільше нарікає ксьондз на секуляризм, цебто перехід від побожності до світу цього. Секуляризм, мовляв, не заперечує існування Бога чи душі, не перешкоджає нікому “бавитись у побожність та святість, але радить обмежувати ту побожність до приватного вжитку. Секуляризм дораджує священникам триматися лише костела і не вмішувати Бога та релігії до інших чинностей, які до релігії не належать. Секуляризм

не цікавиться царством Божим, а лише піднесенням теперішнього життя. Секуляристи не відкидають цілком і Христа, а навіть готові поставити Його на рівні з різними своїми божками. Під впливом секуляризму родиться в душах апатія до релігії, відступництво і безбожництво.”

В усьому тому не бачить ксьондз кінця, а тому вважає, що власне тепер надійшов момент на оголошення цього нового догмата про вознесення Марії.

В усіх п'яти дописах всі аргументи ксьондза були невірні, але це останнє нарікання на секуляризм є цілком слушне. Ксьондз досить вірно намалював духовне положення своєї католицької церкви. Вона, дійсно, лежить у стовідсотковому секуляризмі. Не тільки звичайні парафіяни, але й духовенство мають свою релігію тільки до “приватного житку” і то виключно на свято. В будні ж живуть без релігії й без Бога. Коли б католики були перед своїми ксьондзами так відкриті, як перед релігійними діячами інших віровизнань, то наш ксьондз довідався б ще більше жахливих річей, ніж секуляризм. Він би переконався, що високий відсоток “правовірних” католиків, то справжні безбожники не тільки по життю, але й по переконанню. Вся католицька церква в своїй масі є безперечно, мертва для Бога через “провини й гріхи” (Єф. 2:1). То чи ж допоможе їй такий застрик, як оголошення якогось нового догмата, коли вона й у старі не вірить? Як може такий католик повірити в вознесення Марії, як він не вірить у вознесення Христа?

Таку церкву може спасти не новий догмат,

а та стара Євангелія, яка спасала перших християн і яка спасає й до нині усіх тих, що вірять у неї і пізнають через неї Христа, як свого особистого Спасителя. Католицька ж церква відібрала Слово Боже від своїх “вірних,” а пробує будити в них віру байками та людськими видумками. Отже й виходить, що яка наука, така й віра, а яка віра, таке й життя. А життя католиків усім добре знане і воно є мірою вартості їхньої церкви, науки, і їхніх догматів.

А тому, якщо католики дійсно прагнуть відновлення духовного життя, то щиро радимо таким полишити свої людські догмати, а повернутися до живого і правдивого Бога, покаятися в своїх гріхах, прийняти за дороговказ Його Святу Євангелію, тоді, хоч залишаться лише старі євангельські догмати, але буде нове життя.

**

*